

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K in četrletno 2 K. Prodaja se v Gorici v točkarnah Schwarz Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskeh ulicah in Leban na Verdijevem tekalnišču po 8 vin.

GORICA

(Zjutrasje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Velikomadjari in Veliko-hrvatje.

Te dni je neki madjarski radikalni list zapisal te le besede: „Vse, kar živi v jedinstveni madjarski državi, mora dihati madjarskim duhom, a vse, kar pride v razkol z njim, treba izkoreniniti, vse se mora pred Madjarom ukloniti, kdo hoče z našo močjo gospodariti. Danes živimo dobi narodnih držav, v dobi, ko je država prenehala biti geografski pojmom, razširjen samo v mejah pasme.“

„Budapesti Hirlap“ pa izizza hrvatske vseučilišnike s tem, ko pravi, da naj počijo o' jeze, ako se jim zabroši v obraz, da Hrvatska ni bila nikdar samostojna država, marveč da od nekdaj spada k Ogerski, da na Jugu monarhije živeči Slovani nimajo pravice do državnopravnega obstanka ter da s Hrvati ne simpatizujejo ne Srbi, ne Rusi, ne Dalmatinci in nikdo drugi ter da naj le kar opusti svoje državnopravne sanjarje.

Že sodeč po takih pisavi madjarskih listov, moremo narediti zaključek o moralni stopnji panmadjarskega elementa. Iz te pisave moramo sklepati, da je ta element vseskozi zloben in krivičen ter da hoče z zloto in krivico doseči to, kar mu ne gre ne po naravi, ne bo božjih in ne po človeških zakonih. To se najbolj kaže zdaj ob dogodkih na Hrvatskem, ob dogodkih, ki kriče v nebō o nezaslišanem terorizmu madjarske irredente. Iz vseh krajev Hrvatske pribajajo poročila o nečvenem postopanju v madjarski službi stoečih javnih činiteljev nasproti hrvatskemu ljudstvu, o čemur poročamo na drugem kraju našega lista.

V vsem tem nastopanju se kaže panmadjarski namen, da se s silo in celo s prelivanjem drage hrvatske krvi zatre vsako samostojno življenje hrvatskega naroda.

Ali zdaj poglejmo, v koliko so opravčeni baš Madjari trkati na pravico obstantka svoje nacionalne države in koliko imajo pravice braniti isto drugim, kar hočejo sami.

Pravi Madjari t. j. Ogri živé le na Ogerskem, a v sami Ogerski je odstotek resničnih Ogrov tako majhen, da pač nimajo uzroka biti ponosni na svojo narodno moč, a še ti Ogri, kolikor jih je, niso niti več podoba prvotnih Arpadovih sinov, marveč so le po strasteh in pa-

LISTEK.

Spomin na 55-letnico ustaje v Milani in hrvatsko junasťvo v istej.

(*) meminisse juvat. Spisal M. Mihalejev.)

(Dalje.)

Prednje naznanilne straže, vsled ugodne teme, so se razpostavile bližje k mestu, topove so nabasali s kartičami, t. j. z liki orehom debelimi krogljami, med tem ko je stal otočanski batalijon s klem obrnjениmi puškami po vrsti se menjajoč pri topovih ter se grel okoli stražnih ognjev. Na grajskih stolpih so stali topničarji pri svojih nabasanih topovih z razbeljenimi prižigalnicami (luntami) in tako tudi konjica in pešci primerno pripravljeni na boj in odpor. Streličalo in zvonilo se je nepretrgano naprej. Noč je minula, ne da bi se bili drznili Milanci izvršiti svoj nelehki naklep. — Topovi, na katere so merili Italijani, so se nahajali, radi tam nakopičenega stavbenega lesa, korcev itd., za zagrajenje grajskih duri in za zoženje in delnega

priki demoralizovana in telesno propala masa. Ako naj ima ta peščica pravih Ogrov pravico trkati na državno avtonomijo, bogome potem smemo z večjo pravico misliti na svojo državo tudi mi Slovenci. Vse drugo na Ogerskem pa so Slovani, Rumuni, Nemci, cigani in judje. Ves ta konglomerat narodnosti, živečih v Ogerski, naj bi se zval madjarski narod? Ali je možna večja sleparija v politiki in večja nadutost, nego jo tirajo Panmadjari? Ali gonilni element na Ogerskem so judje. Ti judje so kisle drože, ki store kipeti puhlo madjarsko narodno testo. In judje so, ki zastopajo tako na Ogerskem kakor drugod načelo absolutne krvic, šovinizma in brezmejne sebičnosti. Madjarsko židovsko časopisje je v dobi tridesetih let pohujšalo ogerski narod in ga moralno, pa tudi gospodarsko npravilno; ki je vzgojilo med jednim delom ogerskih Slovanov grdo renegatstvo in ki je kultiviralo neki vladni sistem, po katerem naj bi žrtvovalo madjarski državni ideji svoj obstanek vse, kar živi le količaj v dotiki z madjarsko upravo.

Kakor rečeno, pravico do državne ideje imajo le prebivalci madjarske narodnosti v deželi krone sv. Štefana, nikdar pa čez nje meje. V okvirju te dežele naj si ustvarjajo Madjari svojo „Veliko Madjarsko“ ako hočejo, — nikdar pa nimajo pravice segati po Hrvatski, ali kakor bi si radi domisljali, tudi po Dalmaciji, Bosni Hercegovini, ker tu so gospodarji Slovani! Že ako bi imeli madjarski politiki količaj morale in srama v sebi, ne bi hoteli se v svrhu vresničenja svojih političnih sanj polaščevati jedne nemadjarske narodnosti. Toda politiki v Budimpešti nimajo več morale, ni srama. Vsak norec bi si snoval velike nacionalne države s krvjo in denarjem svojega bližnjega! Taka država pa bi bila nemoralna spaka prve vrste! Madjari govore o nacionalnih državah, ko imajo za to najmanj naravne podlage; ker pa že o tem sanjajo, pa se jim mora povedati v hrk, da na veliko nacionalno državo bi imeli tisočkrat več pravice misliti Slovani, katerih je čez 200 milijonov, ne pa peščica razsulih Madjarov. Hrvatje sami, živeči v Hrvatski, Slavoniji, Banatu, Dalmaciji, Istri ter Bosni in Hercegovini, imajo pač utemeljen uzrok misliti na združenje svojih narodnih mas v jedno državnopravno celoto, ali če hočejo z drugimi

zadelanja uhoda h gradu, v takšnem položaju, da bi jih se ne bilo moglo tako z lehka spraviti na grajsko dvorišče.

Dan 21. marca in ravno tako tudi noč je minula z obojestranskim streljanjem. Italijani so ubili mnogo naših vojakov s strelnim bombažem (*), da se ni videlo, od kod in od koga je priletela morilna krogla.

Tudi ostala lombardo-beneška mesta so se vzdignila v punt. Komo, Bergamo in Brescia, Benetke in Padova, celo naš bližnji Videm in Palma in tudi slovenska Benečija je vstala proti Avstriji. Trdnjave in posadna mesta za hrbitom maršalovim so bile v nevarnosti. Piemonteška armada, dobro oborožena in 80.000 mož močna, se je bližala meji ob Tičinu.

Tako 23. marca l. 1848. napove piemonteški kralj Karol Albert Avstriji

(*). Prah iz strelnega bombaža je brezimen in brez pokanja; pa tudi zelo drag, ter je sploh prepovedano bojno oružje. Italijanom pa je bilo dobro došlo vsaktero orožje za moriti sovražene Avstrije.

besedami označiti, državnopravno stremljenje Hrvatov, da označimo to danes še idealno hrvatsko državno obliko z besedo Velika Hrvatska. V to so, kakor rečeno, Hrvatje tisočkrat bolj opravičeni nego Madjari.

Ako imajo poslednji vled dualizma v roki neko državnopravno oružje, pa jih to nikakor ne opravičuje, da silijo Hrvatsko, katera ima, v-led pogodbe znotraj svojih mej iste narodne in finančjalne pravice, pod svoje okrilje, ter da narod hrvatski z orožjem v roki potisnejo pod madžarsko kopito madjarski panduri, na čelu jih madjaron ban Khuen Hedervary. Na Hrvatskem se bližajo usodne reči, — rekli bi, da se bliža za Hrvate odločilen trenutek za državno in narodno biti ali ne biti.

Velika Madjarija in Velika Hrvatska zajedno ne moreta biti. Velika Hrvatska postane lahko čez noč, ne da bi bilo treba pohrvati le jednega Madjara, — nikdar pa ne more biti Velika Madjarska, ne da bi bilo treba pomadjariti in podjarmiti celi hrvatski narod.

To poslednje pa hočejo Madjari in tako nas slutnja ne varata, bi se v ta namen hoteli poslužiti uprav turških sredstev.

Da utegne priti še do hudega, to je v očigled madjarskim nasilnim napakanam prav pričakovati. Ali s Hrvati se ni šaliti, — to je ta bistri narod Madjaram prav brido pokazal l. 1848 pod Jelačičem, cesar seveda paprikajunaki ne morejo preboleli in bi se radi za to zmaščevali. Gotovo je le, da ako bi se oba naroda, — zob za zob — postavila nasproti brez vsake tuje intervencije, da bi žalostni Arpadovci kruto podlegli. Kajti vse kaj družega je, s pomočjo požidovljenih madjarskih paragrafov preganjati nedolžne hrvatske kmiete in konfiscirati hrvatske liste, kakor pa poskusiti se v odprtrem boju z mečem in puško v roki. Tu bi Hrvat pokazal, da je Slovan in torej junak od temelja do glave.

Ali zdi se, da za vsem tem tiči vendarle neki drugi faktor — oni faktor, ki gre za uničenjem Slovana sploh, ker se ga boji — faktor, ki ruje v Rusiji in na Balkanu in ki hoče potučiti ves slovanski jug. Ni zaman Bismarck silil na dualizem, ker znal je, da je Madjar najboljše sredstvo za uničenje južnih Slovanov.

Ali se vse te nakane, ki imajo brez

dvoma tesno zvezo med Berolinom in Budimpešto — tudi vresničijo, to je drugo vprašanje, o katerem morda odloči že najbližja bodočnost.

Dopisi.

Iz Tomaja. — Kakor smo poročali svoječasno v „Gorici“, so začeli dne 30. marca voziti pri nas kamenje za zidanje novega vodnjaka. Dne 18. aprila pa se je oglasil neki dopisnik v „Soči“, ki je zatobil v svet grdo laž, da si je dal naš g. župan po roboti čistiti svojo senožet, ter da je to kamenje, ki ni za nobeno rabo, odmenil za vodnjak. Da je to grda laž, se je lahko vsakdo prepričal, ki je videl izrito kamenje. To ima torej naš g. župan za zahvalo, da je dovolil, da se na njegovi senožeti rije kamenje za novi vodnjak. Dopisnik v „Soči“ omenja tudi neko protestno polo, katera se je odpolnila z nekolicimi podpisni na namestništvo. Kakega pomena in kake vrednosti so take protestne pole, razvidno je najbolj iz dejstva, da izhaja ta pola od bivšega podžupana Vrana in drugih, ki so sami sedeli v starešinstvu, ko se je sklenilo, da naj se napravi vodnjak tam, kamor ga ti ljudje zdaj nočejo imeti in da so Vran in njegovi tovariši takrat v starešinstveni seji sami za to glasovali. Z gradbo vodnjaka na določenem mestu ne izvršuje sedanji g. župan nič drugega, nego starešinstveni sklep, ki je postal že kedaj pravomočen. Ako si pa hočejo Vran in drugi njemu jednaki mežakarji pljuvati sami sebi v usta, to je pač njih stvar ter osvitljuje to dejstvo le njih čudni značaj in njih možnost v pravi luči. Ako noče biti torej naš g. župan figamož, kdo naj mu to zameri? „Sočin“ dopisnik je kako predrzno človeče. Znano je namreč, da je napravil načrt za novo napajališče inžener - strokovnjak, ki se večinoma bavi le s takimi deli in kateremu je naš Kras v tem pogledu popolnoma dobro znan. In vendar se „Sočin“ dopisnik kar naravnost norčuje z njegovim načrtom, akoravno nima niti najmanjšega pojma o načrtih. Sicer si zadaje dopisnik samemu sebi in pa svojemu klijentu, bivšemu podžupanu Vranu, s takim pisarenjem največje zaušnice, ako se pomisli, da je, kakor že zgoraj omenjeno, Vran, dne 19. nov. 1898 in 19. januarja 1902 sam za to glasoval, da se napravi

lek otočanskega batalijona mnogo političnih jetnikov; ta je moral zapustiti ob 9. uri zvečer v največji tihoti zagrajeno vojašnico ter se pridružiti svojemu batalijonu.

Že proti osmi uri je bilo večjidel čet razvrščenih na orožnem trgu ali na „Piazza delle Armi“ in odhod se je vršil ob deveti uri pod vodstvom maršala Radetzka z 18.000 mož in 50 topov. On je prijenjeval ustašem in mestu kolikor je bilo to le mogoče; ko bi bil on tako ravnal kakor vojskovodja Napoleon I., bi bil dobil britki ukor, ali bi ga bil celo odstavil njegov Gospod od poveljništva. Ali mesto da bi se bili zadovoljili oni ustaši s svojimi poročili o „zmagi“ in s svojim prehvalisanim, nepričakovanim junaštvom pred vsem svetom, so razglasili lombardski ustaši najpodlejše laži o grozovostih, katere je baje ukazal ali dopustil sam Radetzky. — Italijani, obveščeni o odhodu čet, so pomnožili z ustaši kolikor mogoče, predmestja, skozi katera je morala vojska korakati.

Osebna vest. — Stavbinski adjunkt g. B. Köthe je iz Gorice prestavljen k c. kr. železniškemu stavbinskemu uradu na Jesenicah.

Bivši italijanski minister za zunanje zadeve Prinetti se je mudil v sredo in v četrtek v našem mestu. Otdod je odpotoval v Opatijo. Stanoval je „Prijužnem kolodvoru“.

Za „Solski Dom“ je prejelo naše upraviščvo: Anton Batagelj, vikar v Vedrijanu 5 K (javno toliko za „Alojzijeviče“); R. Čuček v Trstu, mesto venca na rakev prof. S. Rutarju 10 K; Toncili Kotlarjev iz Kanala, mesto venca prof. S. Rutarju 5 K.

Predsedništvu je došlo: Julija Leban v Črničah 5 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K. — Namesto venca na krsto prerano umrlga profesorja Simona Rutarja sta darovala prof. Ivan Berbuč 20 K, prof. Josip Ivančič 20 K; v spomin svojemu prijatelju in rojaku pok. prof. Simonu Rutarju podaril Ivan Sorli, okr. glavar v Pazinu 10 K.

Najsrnejsa hvala.

† Pokojni prof. Simon Rutar. — O grozni smrti gosp. prof. Simona Rutarja, o kateri smo zadnjic le na kratko poročali, posnamemo iz „Slovenca“ tole:

Na prav žalosten način se je v nedeljo ponoči ponesrečil v Ljubljani prof. S. Rutar, naš rojak. Doma v svojem stanovanju v II. nadstropju Medjatove hiše na Dunajski cesti štev. 19., našli so ga mej zunanjimi in notranjimi vratmi na nekem zaboju sedec ga in mrtvega. Bil je skoraj po celem životu ožgan in opečen. Prišel je bil okoli 10. ure ponoči iz „Narodnega doma“ domov in je šel v sobo, kjer je odložil površno suknjo, spodnjo suknjo in telovnik in na to je šel na stranišče z gorečo svečo. Tukaj je postavil luč poleg sebe, toda preblizo tako, da se mu je vžgala srajca in je začela goreti. Nesrečno je sicer trgal srajco raz sebe in se je pri tem na rokah opekel, a v strahu ni mogel dovolj hitro srajce strgati raz sebe in tako se je tudi vnela „majna“, ki jo je imel na sebi in ta in platenina srajca in hlače do kolen so zgorele na njem. V stranišču in na hodniku med stanovanjem ležali so kosti sežgane obleke in so bili na tleh sledovi krvi, katero je zapustil ponesrečenec za seboj, ko je hotel iti v sobo, toda bolečine je moral imeti tako hude, da je popolno obnemogel in pri vratih se vsedel na zaboje. Oblako je bil takrat razen blač že vso raztrgal raz sebe in ni ista takrat več gorela, ko je prišel med vrata in obnemogel. Kakor je policijski zdravnik dr. Illner konstatiral, umrl je Rutar na zadobljenih opeklkah, ki so bile tako hude, da se je meso kar lusčilo.

Pogreb preblagega in nepozabnega pokojnika se je vršil v torek zvečer iz ljubljanskem mrtvašnici pri sv. Krištofu ob veliki udeležbi občinstva in dijakov. Dijaki so mu napravili ob potu iz mrtvašnice špalir in mu zapeli dve pesmi v slovo. Pogreba, katerega je vodil gosp. P. Saltner, sta se udeležili tudi društvi „Sokol“ in „Ljubljana“ z zastavama. Na krsto je bilo položenih več krasnih vencev raznih društev. Mej pogrebi so bile deputacije „Slovenske Matice“ in drugih društev, ter mnogo odišnjakov. Ob rakvi slovenskega pisateljskega društva, v katero so položili pokojnika, ni nihče govoril zaslужnemu možu v slovo.

Naznanilo in zahvala. — Če. gg. sobratom in drugim p. n. gg., kateri me so za časa mojega šesttedenskega bivanja v bolnišnici obiskovali, tolažili in osrečevali, naznam tem potom, da 6. maja sem zapustil bolnišnico, ter sem se vrnil domov v Vedrijan. Ob enem se vsem skupaj najprisrčnejše zahvalim za izkazano sočutje in ljubezen v moji bolezni, ter prosim vsemogačnega Boga, naj stotero povrne, zlasti pa naj jih obvaruje vsake hude in dolgotrajne bolezni. A s posebno hvaležnim srcem se ob tej priliki spominjam Tebe, stari in zvesti prijatelj v Požarevcu, kateri si se komaj doznavši o mojem žalostnem stanju, oglasil s pomilovalno in tolažilno karto. Bog Te živi mili Janko! Bogu v čast in zahvalo, da zapustim to poslopje žalosti, darujem za „Solski Dom“ 5 K in za slov. „Alojzijeviče“ tudi 5 K.

V Gorici, 6. maja 1903.

Anton Batagelj.

Porotniki za prihodnje porotno zasedanje. — Za prihodnje porotno zasedanje so bili izzrebani ti le porotniki in sicer: Ferrario Ivan iz Gorice, Bratina France iz Ajdovščine, Berbuč Anton iz Sv. Križa, Budin Ivan iz Zalošč pri Dornbergu, Marinig Avgust pok. Jakoba iz Ločnika, pl. Bortolomei Henrik iz Gorice, Batistič Ivan iz Vrtojbe, Ulaga Ivan iz Kanala, Marzini France iz Gorice, Štrukelj Martin iz Šempasa, Sepenhofer Karol iz

Gorice, Portelli Anton pok. Alojzija iz Rude, Jakončič Josip iz Kozane, pl. Locatelli France iz Vrtojbe, Bozzini Alfred iz Gorice, Weber Matej iz Tržiča, Lenard baron Bianchi iz Rubija, Batistig Anton iz Gorice, Mozetič Anton iz Solkana, Sirk Anton pok. Jožeta iz Višnjevika, Nigris Emil iz Gorice, Ballaben Alojzij iz Gradišča, Kodermac Josip iz Sovodenj, Prinčič Stefan iz Vipolž, Bradaschia Ivan iz Cervinjana, Lutman Andrej iz Št. Andreja h. št. 12, Frantz Artur iz Gorice, Presel Rajmund iz Tolmina h. št. 69, Pallich Franc iz Gorice, Pintar Stefan iz Št. Ferjana 118, Doliac Karol vitez iz Gorice, Pečenko Anton iz Brrij (Rihemberg), Scalettari Ivan iz Mirna, Marvin Jožef iz Gorice. Namestniki so: Venuti Peter, Lutman Anton, Pincherle Josip, Malnig Anton, Doerfler Ermin, Bolaffio Híeronim, Borghes Ludovik, Ludovik grof Thurn in Mansutti Franc, vsi iz Gorice.

Vabilo k letnemu občnemu zboru „Goriške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“, ki bode dne 10. maja 1903 v prostorih tukajšnje „Čitalnice“ s sledenim dnevnim redom: 1. Letno poročilo načelstva; 2. Preberejo se naznana družbenega vodstva; 3. Morebitni predlogi; 4. Volitev načelstva. — Začetek zborovanja ob 3. uri pop.

Načelstvo.

Pornografi v Gospoški ulici. — V tipo- in pornografiji v Gospoški ulici se je zopet tiskal članek, ki širi smrad in pohujšanje. Škandal, ki se je vršil med širim stenami, popisuje znani pornograf s tako strokovnjaško spremnostjo, s tako satansko slastjo, da je proti njemu „Il Gazzettino“, glasilo laške socijalne demokracije, ki je tudi poročal o tej stvari, previ šušmar. In ne le glasilo socijalnih demokratov, ampak tudi židovski italijanski listi so se dotaknili tega škandala v dostenje meji in obliki kakor Gabrščekova „Soča“. Ta brezramni list je spravil v nesramni obliki to reč v javnost ter razširil brez potrebe pohujšanje po Goriškem.

Prepričani smo sicer, da ima tudi državno pravdinstvo o javnem pohujšanju svoje nazore, a mi bi vendar radi poznali očeta, ki bi dal svoji hčerkki ali sinu v roke zadnjo „Sočo“ in nje članek: „Žrtva celibata“.

Vojaška inšpekcija. — V torek zvečer je dospel v Gorico korni poveljnik feldcajmajster Succowaty in je v sredo inšpiciral tukajšnjo posadko.

Novi zdravnik v Gorici. — Doktor vsega zdravilstva g. Rudolf Thomas se je naselil v Gorici, v ulici G. Verdi št. 19, ter sprejema od 8^½ do 9^½ ure predp., ter od 2. do 3. ure pop.

Brezimne razglednice. — Od več strani nam dohajajo pritožbe o brezimnih razglednicah, katere se prav pogostoma pošiljajo raznim, posebno pa mladim osebam ženskega spola. Slike in sploh karikature na teh razglednicah so tako nemoralne in ostudne, da se mora vsakdo čuditi, kako se take razglednice sploh zamorejo po pošti dostavljati. Mi ne vemo, ali so dotične naredbe, ki prepovedujejo poštam dostavljanje takih ostudnih razglednic, le zato izdane, da ostanejo mrtva črka ali pa da je vsakemu poštnemu uslužbencu na prostoto dano, po svojem osebnem okusu razsojevati, kaj je nemoralno in kaj ostudno. Soditi po dejству, da se na priliko samo v Gorici vsak dan po več takih ostudnih razglednic po pošti razpeča, pride človek do zaključka, da sme v resnici vsak poštni uslužbenec po svojem okusu soditi, kake razglednice so nemoralne in ostudne. Ako je pa temu res tako, potem pa moramo z žalostjo konstatirati, da imajo naši poštni uslužbenci, ki dopuščajo, da se take razglednice dostavljajo, že popolnoma pokvarjen in izprijen okus glede morale in dostenosti, ter da bi morale višje oblasti skrbeti za to, da se taki ljudje nadomestijo z drugimi osebami.

Za vodo v Gorici. — Kakor piše tukajšnji „Corriere“, nameravajo izvrati na živinskem trgu globoko jamo, vzdigniti iz nje vodo, ki se tam steka od raznih studencev ter jo spraviti v kromberški vodovod.

Govori se, da je dokazano, da močno puščajo cevi kromberškega vodovoda in da se vsled tega izgubi vse polno vode. Kako je vendar to mogoče, da ne pride na um mestni upravi, da bi to preiskala in nadomestila pokvarjene cevi z dobrimi? Kakor je znano, pelje kromberški vodovod mimo novega goriškega pokopališča, ki plava skoro vedno na vodi. Ta voda se s pokopališča odteka v Korenj, v katerem perice perejo perilo. Kako to, da ne pomici naša mestna uprava na usodepolne posledice, ki bi lahko nastale v zdravstvenem oziru za mestno prebivalstvo, ako se pere perilo v vodi, ki se odteka izpod mrljških trupel.

Dalje, ali je popolnoma izključeno, da se ne pomeša nekoliko te vode tudi s pitno vodo, ako so cevi vodovoda, ki pelje mimo pokopališča, pokvarjene in razbite? Če že voda iz njih pušča, zakaj bi ne bilo mogoče, da bi ne prišlo lahko nekoliko vode s pokopališča vanje, posebno ob deževnem času, ko se napravi v bližini pokopališča celo jezero in se voda iz jarkov pomeša z ono, ki se steka s pokopališča.

Odprt lekarni. — Jutri popolnude bodeta odprt lekarni Kürner in Pontoni.

Izvozni trg v Gorici. — Izvozni

trg za sadje, vrtnarino in drugo zelenjad, se otvoril 17. t. m. na prostoru, nahajačočem se, kakor tudi druga leta, nasproti pokritemu sadnemu trgu. Trg bode odprt vsako jutro ob 3. urah. Pogajanje pa se ne bo smelo pričeti pred 5. uro zjutraj. Ostro prepovedano je voziti sadje, vrtnarino in drugo zelenjad, kam drugam, kakor n. pr. na privatna dvorišča, ali pa na dvorišča raznih krčem in gostilnic.

Prve črešnje. — V sredo so se videle na tukajšnjem sadnem trgu prve letošnje črešnje.

Zidarski delodajaleci in delaveli. — V četrtek zvečer se je zbralo v hotelu „Central“ kakih 300 zidarskih delodajalcev in delavcev. Med njimi je prišlo do tega-le sporazumljena: Delavnik se je določil za mesece april, maj, junij, julij, avgust, september in oktober na 9^½ ur. Za mesec noveraber, decembra, januarja, februarja in marec pa na 7. ur. Plača pa se se zvišale približno na 20%. V pozimskem času plačevalo se bode le po razmerju ur, kot se bode delalo. — Ta dogovor stopi v veljavo prihodnji ponedeljek in bode veljaven do konca oktobra 1904.

Klasifikacija konj. — V sredo in četrtek se je vršila na živinskem trgu klasifikacija konj iz mesta in iz okolice, kakor je to vsako leto navada.

Tatvina. — V sredo ponoči so se prikradli tatovi v podstrešje hiše štev. 7. Podturnom, ter odnesli jedno srebrno uro, par zlatih uhanov, par zlatih zaponk in dva dežnika. Te ukradene reči vredne so kakih 62 K.

Izpred sodišča. — Štefan Kancler, po domače Miško, in neki njegov tovaris iz Solkana, bi se rada najedla špargljev, katerih nista sadila. Zato sta se podala dne 14. aprila iskat špargljev tje, kamor so jih sadili drugi. Narezala sta si jih, kolikor se jima je zdelo zadost. Ko sta si narezala špargljev, nesla sta jih koj v lonec. Pa redar Štefan Jug bil je Kanclerju, ko je petami in prišel je do špargljev, ko so se kuhal že v loncu. Dne 5. maja pa je bila zaradi tega kazenska obravnava na tukajšnjem okrajnem sodišču, kjer so Kanclerja zašili za 8 dni. Torej pustite pri miru tuje šparglje, da vam ne ostanejo na želodec.

Romanje cerkvenega pevskega zborna od Marije Pomagaj z Brezij na Sveti Goro. — V pondeljek 11. majnika pride ves pevski zbor obiskat grob kardinala dr. Jakopa Missia. Ob šesti uri zvečer bodo pete litanijske M. Božje. V torek ob deveti uri slovensa peta sv. maša, med katero bo prepeval slavnoznameni cerkveni zbor z Brezij. Vabimo goriške Slovence ter častilce Matere Božje na Sv. Gori, da se te redke slovesnosti udeleže. Petje bo strogo liturgično pod vodstvom vrlega pevovodje g. Boleta.

Iz Kožbane nam pišejo. — Dne 2. t. m. se je imela vršiti v Kožbani volitev župana. V ta namen je prišel v Kožbano v imenu c. kr. glavarstva iz Gredišča okrajni tajnik g. Mlekuz. V občinsko pisarno, kjer se je imela vršiti volitev, pa je prišlo le malo starešinov, večina njih se je podala v krēmo. Na ta način ni bilo zastopanih zadostno število starešinov, da bi se mogla volitev izvršiti. Zaman so poslali občinskega obhodnika klicat one, ki so se nahajali v krēmi. Tudi žuganje da bodo kaznovani in sicer vsak z globo od 40 K, ni nič izdal. Tako se ni mogla torej volitev izvršiti, in določiti se bode moral v ta namen kak drugi dan. Oni starešine

namreč, ki so šli v krēmo mesto v občinsko pisarno, so se bali, da bi bil izvoljen za župan nekdo, katerega nikakor ne marajo. Torej volitev se bode vršila v kratkem času. Potrebljeno je, da se starešine med seboj sporazume, ter da se zdaj zgodijo za moža, kateremu je blagor občine pri srcu, za moža, ki nosi v glavi zdravo pamet in ki bo znał občino pri vsaki priliki spretno in previdno zastopati. Omenimo naj na tem mestu, da so ponudili županstvo dosedanjemu županu g. Antonu Blažiču, a da je on to ponudbo odklonil.

Hranilnica in posojilnica v Čeponju. — Izvozni zavezo, vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 17. maja 1903 v društvenih prostorih ob 3. uri pop. s sledenim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva; 2. Poročilo pregledovalca; 3. Potrjenje računov za l. 1902; 4. Volitev načelstva in pregledovalca; 5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Na c. kr. rudniški šoli v Idriji ste razpisani dve učiteljski mestni za možki učni moči in eno mesto za žensko učno moč. Prošnje naj se vlože tekom štirih tednov na c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji.

Listnica upravnitva. — Bl. g. And. N. v Br. (Cleveland). Hvaležno prejeli doposlanih 15 K naročnine. Prav, da ste vši zdravi. Srčen pozdrav Vam in vsem tamšo. Ročinjeem. Bog Vas živi!

Wilhelmovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2—, poštna pošiljatev 15 kom. K 24—. Wilhelmovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje in izklopljuje v lekarni Franca Wilhelm, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirjalno, bol blažeč in utoljivo pri bolezni zivev, kakor tudi pri bolezinah mišic, udov in kosteh.

Zdravnik ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolezni vsled kakih napornih hoje ali zastarelih bolezni; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim vsephom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesači. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mrčenemu nemu.

V znak pristnosti je odtisnen na vsakem zaviku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Zahvala.

Podpisana, popolnoma zadovoljena za tako hitro in točno izplačilo zavarovane glavnice po svojem sprogu Ivanu Josipu Gavess-u, strojevodju (mašinistu) c. kr. drž. železnice, kateri je bil zavarovan od marca 1902 ter umrl v mareu tega leta, torej komaj eno leto zavarovanja, siljena sem javno izraziti svojo zahvalo čislani zavarovalnici za življenje „Janus“ na Dunaju, ter imenovano zavarovalnico toplo priporočati.

Kozana pri Gorici.

Alojzija Gavess.

Podružnica v Trstu, Corso Stadion št. 16. Okrajno zastopstvo v Gorici, Semeniška ulica št. 3.

Teodor Sl

najpališče tam, kjer ga on zdaj noče imeti, ker mu to tako kaže. Iz tega je torej razvidno, kake vrste mora biti Vran in pa vsi oni njegovi tovariši, ki so v zgoraj navedenih sejah isto tako glasovali kakor on. Ker pa noče naš g. župan snesti svoje besede, od tod pa vsi napadi in vsa obrekovanja. Gledé posojilnice pomagali so si nasprotniki županov s tem, da so raztrobili vest, da ni hotel g. župan kot predsednik posojilnice vsprejeti nekega posojila v znesku 30.000 gl. po 4 $\frac{1}{2}$ %. Vsled takega hujškanja in s pomočjo nekega Drejčeta Hahlina, posrečilo se je Vranu, da je pri občnem zboru nalovil za se 62 glasov, dočim jih je g. župan dobil 32. Pomislišti pa je treba, da šteje posojilnica vsega skupaj 316 glasov. Kje je torej tisto velikansko zaupanje, ko še ni gotovo, da ne pride celo do druge volitve, pri kateri se zna razmerje glasov pokazati v polnoma drugi obliki. Našemu ljudstvu pa bi svetovali, naj bi se ne dalo toliko slepiti od takih ljudi, da ne bode vse to hudo obžalovalo, ko bode že prepozno. Na druge neslanosti in laži, katerih je neki Šarlatan v Gosposki ulici vse polno nakopčil v „Soči“, se nam ne zdi vredno odgovarjati.

Politični pregled.

Državni zbor.

V zbornici poslancev v torek je ministriški predsednik pl. Körber odgovoril na interpretacijo poslance Schönererja glede ex lex-stanja na Ogerskem, da vlada ne namerava ničesar ukreniti, ker ne meni ničesar izvesti, kar bi bilo v dotiki z razmerami na Ogerskem. Na razpravo o nagodbenih predlogih ne more sedanje stanje na Ogerskem niti najmanje uplivati. Če bo nagodba rešena ustavnim potom ali ne, o tem bodo odločevali edino le poklicani faktori na Ogerskem. V vsakem slučaju bo avstrijska vlada znala varovati najvitalejne interese tostranske državne polovice. — V odgovoru na interpretacijo poslance Biankinija in tovarišev o dogodkih na Hrvatskem, izjavlja Körber, da ne more odgovarjati na zadevna vprašanja, ki se tičejo izključno dogodkov na Ogerskem, ker državni zbor ni kompetent za tako razpravo. — Predloga poslance Iro in Biankini, naj se o odgovorni otvor debata, je zbornica odklonila. — Nato se je nadaljevala razprava o nujnem predlogu dr. Stranskega v zadevi „Rectus“-afere. Po govorih obeh glavnih govornikov, je zbornica s 70 proti 35 glasovom priznala nujnost predloga in se je pričela nato meritorna razprava. Pri glasovanju o meritu se je pa pokazala neslepčnost zbornice, vsled česar je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja bo v torek.

Tiskovni odsek.

V sredo je pododsek tiskovnega odseka razpravljal o tem, ako naj se razdaljenje časti po časopisu izloči od porotnih sodišč. Soglasno se je vsprejet predlog, da se razprave o razdaljenju privatnih oseb ne vrše pred porotniki, pač pa morajo priti pred porotnike vsa razdaljenja državnih javnih funkcionarjev. Sprejet je bil tudi predlog poslance Ivčeviča, naj ta odločba velja tudi za poslance, občinske odbornike, delegate itd.

Odhod vojske iz Milana v noči od 22—23. marca 1848.

„Kad zaželi svetli car,
U smr skače graničar.“

Vojaška pesem.

To je bila strahovita noč za Milan in za naše čete. Radezky, ki bi sicer ustajo Milancev sam premagal, da mu ni od toliko drugih strani žugala nevarnost, moral se je namreč umakniti. Ob 9. uri zvečer se začnejo čete pomikati iz mesta. Radetzky bi bil s svojimi 50 topovi Milan lahko v groblju spremenil, ali on ni povračil Italijanom nemilo za nedrago, na dejaje se trdno v bodočnost Avstrije in gesla njegove vojske: „V tvojem taboru je Avstrija“, in da se bode gotovo vrnili zmagoslavno in je tudi še zdaj prijenjaval srditim laškim ustašem, ki niso niti ranjenim vojakom prizanašali ter jih ujete še mučili, kakor uči žalostna zgodovina tega upora. Razstrehe, iz hiš in iz podzemljuhov (podhišnih hramov) so streljali na korakajoče čete. Pešci in lovci so morali ob desni in levi udreti

Dogodki na Hrvatskem.
Nad okrajem križevskim in kr. svobodnim mestom Križevci, je proglašen „prieki sud“ (nagla sodba), odredba torej, ki se rabi le v skrajnih slučajih.

O neposrednem vzroku silnega razburjenja kmetov v tem okraju, piše oseška „Narodna obrana“: Dne 23. aprila so bili priredili dijaki shod v vasi Tučeniku, na kateri je došlo tudi do 150 kmetov. Med zborovanjem pa je prišel med nje pristav iz Križevcev, Graf, da arretira jurista Dečaka. Navzoči so protestirali proti temu, ali rečeni je bil odveden v zapore okrajnega sodišča. Radi tega je prišlo v Križevcih do demonstracij in je bilo tem povodom zaprtih 60 oseb. Trije dijaki so bili obsojeni na izgon za 10 let iz območja križevskega ter na tri dni zapora. Jeden dijakov je bil obsojen na izgon za tri leta. Začetnik shodu je bil vrhu izgona obsojen na 14 dni zapora. Te odsodbe so razburile kmete po vsej okolici. Dne 29. aprila pa so prišli orožniki v Glogovnico pri Križevcih, da arretirajo župnika Novaka. Kmetje so pa branili svojega župnika. Na to je došel v Glogovnico sam predstojnik Trnski (sin znanega hrvaškega pesnika Trnskega). Ali to svojo odločnost malo da ni poplačal s svojo — glavo. Kmetje so prijeli Trnskega in ga zaprli in le posredovanju župnika Novaka se je imel zahvaliti, da mu je ostala glava živa. Predstojnik Trnski je moral vse obljubiti kmetom, samo da bi ga izpustili. Brzojavno pozvano vojaštvo je osvobodilo predstojnika Trnskega.

Dne 1. maja je prišlo silno ljudij v mesto, uverit se, da-l bo Trnski držal svojo besedo. Okolo poludne je prišel predstojnik na balkon z zastavo v roki. Pozdravil je narod, in zahvalivši ga, da mu je ohranil življenje, je zaprosil ljudstvo, naj se mirno razide na svoje domove. V to ime jim je izročil zaželeno zastavo. Narod se je razšel ob živio-klicih.

Načelnik vojakovski je hotel zapreti župnika Novaka. Začuvši to, so kmetje šli iskat načelnika in našli so ga skritega v nekem sodu. Nališili so vode nanj in ga nekaj časa držali v tej neprjetni poziciji. Neke stržarje so kmetje tepli s palicami.

Novine javljajo, da je predstojnik Trnski suspendiran od službe in plače.

Nemški cesar v Vatikanu.

Papež je prišel nemškemu cesarju, ko ga je obiskal, nasproti čez prag vzprejemne dvorane, ter ga pozdravil v francosčini. Cesar je bil tako ginjen vsled tako prisrčnega sprejema papeževega, ki dolgo ni izpustil njegove roke, da niti ni mogel takoj odgovoriti. Govorila sta mej drugim tudi o zadevi „Babel in bibel“.

Angleški kralj se je povrnil na Angleško.

Angleški kralj Edvard VII. se je te dni povrnil s svojega potovanja po Italiji in Francoski na Angleško. Njegov sprejem v Parizu je bil sicer sijajan, a kakor poročajo listi, se je udeležil tega sprejema le oficijski aparat francoske republike. Ostalo prebivalstvo Pariza pa se je jako hladnokrvno vedlo in o kakem navdušenju med Francozi ni bilo ne duha ne slaha. Ko je zapustil angleški kralj Pariz, davoral je za uboge pariškega mesta 100 funtov šterlingov, t.j. okolo 1200 gl. Pariški ubogi se pač ne bodo odebili s tem kramarskim darilom.

Kulturni boj na Francooskem.

Te dni se je francoškim vladnim organom posrečilo izirati s silo iz samostana du Pont 23 kartuzijancev. Vložili so šestero vrat ter zgrabili v ka-

v hiše in se vleči v tu in tam se nahajajoče poulične jarke ter vskrižno streljati proti oknom, da olajšajo s tem konjci in topničarstvu prehod. Tam, kjer so se stikale ulice, so postavili topove ter metalni vanje granate. Nad mnogimi hišami se je izlilo ognjeno morje. Gromenje topov, neprestano zvonjenje iz cerkevnih zvonikov in vsestranski hrup in tiste, je preglušalo prasketanje streljanja iz pušk.

Posamezne hiše, ki so deloma že pogorele, deloma še tlele, ali se je iz njih kadilo, so v nevarnost pripravljale mimo korakajoče čete ter so se rušile na kup. Nebo je bilo oblačno in skozi posamezne ulice so morali vojaki korakati v temi; tu in tam je zadela noga korakajočega ob mrtvo truplo ali ob ječajočega težko ranjenega. Pri izhodnih durih, „Porta orientale“, so goreli veliki ognji lepih kočij, poštih vozov in druge lesene hišne oprave.

Tako se je posrečilo vojski, da je ostavila okoli 11. ure v noči Milan, pa

pel pri molitvi zbrane redovnike. Pred samostanom se je postavilo kakih 1000 ljudi, katere je vojaštvo razgnalo. Vsakega redovnika je prijel po en orožnik ter ga odvedel v neko zasebno hišo, kjer se je vršilo zasljevanje. Polkovnik Combertin je prosil za umirovljenje, ker ni hotel iti z vojaki na uboge redovnike. Kapucini v Marzilji so dovolili, da se iz samostana umakne civilna straža; sami so pa izjavili da se umaknejo le sili.

Srbški kralj Aleksander se loči od svoje soproge.

Iz Novega Sada se poroča, da je zdaj gotova stvar, da se srbski kralj Aleksander loči od svoje soproge Drage. Draga je namreč vse poskusila, da bi se njen brat proglašil za prestolonaslednika. Ti poskusi so pa ne le pri ljudstvu, ampak tudi pri vojaštvu našli tak odpor, da je začelo v Srbiji prav močno vreti, nele proti kraljicici, marveč tudi proti kralju samemu. Da se torej kralj izogne kakemu iznenadenju, sklenil je torej ločiti se od svoje soproge.

Masakriranje židov v ruskem mestu Kišenewu.

Iz Kišenewa se poroča, da so tamnojni kristijani na dan pravoslavne Velikonoči, ker se je raznesla govorica o nekem novem ritualnem umoru, napadli židovska stanovanja. Ropalni in klali da so po njih tako silno, da je bilo grozno. Umarili so baje kakih 400 židov, ranili pa so jih dvakrat toliko. Tako poročajo namreč židovski listi, ki si prav radi take stvari večkrat tudi popolnoma izmislijo. Mesto Kišenew je šteje kakih 150.000 prebivalcev. Od teh je skoraj polovica židov.

Premaganje Anglež.

Za Buri, prišli so na vrsto Somalijci, divji narod v severu izhodni Afriki. Te hočejo zdaj Angleži podjarmiti. Vodja Somalov je neki Mulah. Že dne 6. oktobra prišlo je med Mulahovim vojaki in med Angleži do spopada. Ali Angleži so bili takrat teperni. Izgubili so nad 200 mož. Ali Angleži niso hoteli odnehati. Da bi lažje napadli Somale, naprosili so Italijo, da jim je dovolila prehod do somalske zemlje čez italijansko posesti. Da bi svoj namen čim prej dosegli, naprosili so Melnikala, da jim pride z 10.000 mož močno armado na pomoč. Dolgo časa se je Mulah umikal pred angleško vojsko. Na zadnje pa se mu je posrečilo, da je zvabil Angleže v zasedo pri Gumburri. Prišlo je do boja in Somali pobili so vso angleško vojsko. V Londonu nastala je zaradi tega strašna razburjenost proti angleški vladi.

Macedonski dogodki.

V Solunu prihajajo dan na dan nove vojne ladje raznih držav. Poleg avstrijskih, ki se nahajajo tam že več dni, pliplute so te dni tje tudi italijanske, nemške in angleške vojne ladje. Še zdaj ni natanko znano, koliko oseb je bilo ubitih v Solunu v noči, ko so se izvršili znani atentati. Nadzornik solunskega pokopališča je baje povedal, da je bilo pokopanih le 38 Bolgarov. Od druge strani se pa zatrjuje, da je bilo število padlih veliko večje. Po Macedoniji se raznašajo zdaj najrazličnejše govorice. Govori se namreč, da pošlje Avstrija v najkrajšem času tri vojne kore na jug ter da zasede Novi Bazar. Istotako se govori, da izkrca Avstrija v Solunu veliko število vojakov. Ravno tako se govori, da posežejo tudi druge države v makedonski zadevi. Zdaj se govori tudi, da ustaški odbori za zdaj nekoliko odnehajo, ter da se splošna ustaja prične še le v mesecu avgustu. Vsled solunskih atentatov, zaprli so po vse Macedoniji vse polno oseb. V Kosovem so zaprli tudi tajnika bolgarskega škofa Tončeva. Zaprtih je bilo do sedaj vse

polno najuplivnejših kristijanov. V Carigradu zaprli so tudi več bogatih bolgarskih trgovcev. Spopadi med ustaši in turški četami se dogajajo vsak dan. Posebno hud spopad se je izvršil te dni pri vasi Panica blizu Seresa. Vojaki so namreč obkolili vas, v kateri se je nahajalo vse polno ustašev. Ustaši so se branili s tem, da so metali med turške čete dinamitne bombe. Boj je trajal 30 ur. V tem boju je našlo smrt mnogo ustašev. Vas je bila vsa v ognju in je zgorelo pri ti priliki vse polno ljudi. V tem boju je padel vodja ustašev Dolčev. Tudi Turki so izgubili mnogo vojakov. Zadnji čas se je očitalo Bolgariji, da podpira ustašo s tem, da mirno gleda, ko prenašajo ustaši čez mejo dinamit in drugo streljivo.

Bolgarski uradni listi so take obdolžitve odločno zavračali. Nemški list „Vossische Zeitung“, pa zavrača zopet vso krivdo na Bolgarijo in pravi, da je Bolgarija največ kriva na tem, da živi zdaj Evropa v vednem strahu zaradi dogodkov v Macedoniji. Ta list zatrjuje, da je glavni tabor vsega ustaškega gibanja glavno bolgarsko mesto Sofija. Vsi glavni činitelji ustanka so Bolgari in med vrstami ustaških čet nahaja se vse polno bolgarskih častnikov. Z jedno besedo, ni ga skoro dne, da ne bi zgoraj omenjeni list hujškal proti Bolgariji. Da pa ima tako hujškanje svoj poseben namen, tega ne more nikdo tajiti.

Te dni se je raznesla vest, da misli Avstrija v resnici v najkrajšem času odposlati svoje vojake na makedonsko mejo, ter da sta prišla dva visoka častnika na neki kolodvor na Ogrskem in naročila tamnojnemu načelniku postaje, da mora imeti pripravljenih 400 vagonov za prevoz vojakov. Glede te vesti piše dunajska „Zeit“, da je v ti zadevi njen urednik govoril z nekim visokim častnikom, ki mu je rekel, da ni bil do zdaj izdan sicer noben ukaz mobilizirati kak del naše armade. Dostavil pa je omenjeni častnik, da ima naš generalni štab že vse pripravljeno za slučaj nevarnosti, ki dan na dan huje preti. Razume se samo ob sebi, rekel je isti visoki častnik, da niso določene samo železniške čete, po katerih bi se naši vojaki odpeljali na jug, marveč določeno je celo število vagonov.

Vojska med Turčijo in Bolgarijo bi bila po zadnjih poročilih skoro neizogibna. Iz Carigrada se poroča, da se Turčija pripravlja resno na vojsko. V ta namen naročila je nakup konj. Poveljništvo mornarice pa je dobito povelje, da v naglici oborži razne vojne ladje. Mnogo ladji je že pripravljenih, da se nanje ukreja vojaki, ter odpeljejo tje, kamor jih bo bolj treba.

Car je pomilostil Šcerbinovega mornarca Ibrahima. Ibrahim je zdaj obsojen na dosmrtno ječo.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V nedeljo so pokopali v Gorici znanega trgovca gosp. Jurija Mošeta. — V četrtek so spremili k večnemu počitku gospo Emilio udovo Ambrosch roj. Pothofer, soproga nekdanjega ljubljanskega župana pok. gosp. Ambroscha. — V Kobdilju je umrl g. Franc Kos, oče č. g. Josipa Kos, vikarja v Breštovici. Bil je priden in razumen mož. — Te dni je umrl v Preserju pri Komnu g. Jože Forčič. Pokojnik je bil odličnjak v kmetijski stroki in kakor tak je bil tudi odlikovan od cesarja s zlatim križem za zasluge.

N. p. v. m.!

Neznanško utrujeni in spehani so bili vsi vojaki, ker so se morali boriti proti srditim ustašem nepretrgoma skozi pet dni in noči v deževnem vremenu, potem še zaradi občutečega pomanjkanja hrane, da so padali in spodikali se pri vsakem kamnu, pa srčno zopet ustajali, gledajoč svojega ljubljenega višjega veljavnika maršala Radetza, jahajočega z nevpogljivim pogumom na krasnem belcu. Prednja straža je došla komaj pol ure pred Melegnano, ko se naenkrat oglašajo vsi zvonovi v tem mestecu in oboroženi kmetje hitjo tje iz bližnjih krajev.

Tu se je poslalo eno stotnjo lovcev v pol ure oddaljeni grad bivšega podpolkovnika Rinonin-a, da ga preiščejo. Kar nekdo vstrelji iz hiše na lovec, na kar se je odgovorilo s strelnjem granat. Dva ustaša so tu prijeli ter pripeljali k prednji straži, kjer sta bila takoj ustrejena.

(Dalje pride.)

Nova zaloga pristnih vin.

Andrej Abuja,
v Gorici, Križne ulice (Via della Croce) štev. 4,

priporoča zasebnikom, krčmarjem in drugim svojo zalogo belih in črnih vin po zmernih cenah. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici v sodih po 56 litrov naprej. — Na zahtevo pošilja tudi uzorce. — Postrežba poštena in točna.

Naznanilo!

Podpisani si usojam naznati slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da prevzamem vsled smrti svojega očeta vodstvo in oskrbovanje starodavne goštine.

„Pri Golobu“
na voglu ulice „Morelli“.

Skrbel budem, da bode tudi v bodoče postrežba vsestransko solidna, kakor je bila doslej.

Leopold Reja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trtega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,
za Soškm mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

**priprava bela
in črna vina
iz višavskih,
turlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih v-
inogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicu na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

V odlikovanem fotografiskem ateljeju

Anton Jerkič,

v Gorici,

Gospodska ulica št. 7

drugo nadstropje

izdeluje se vsa v fotografiski stroki spadajoča dela v najmodernejšem stilu in ne-prekosljivo natančnostjo po tako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje **krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.**

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. štev. 25, priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlón, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korsika istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidarsič & Valencič v Il. Bistrici. Zvezlenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlinu v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zaboljkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupu.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinješa za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, — pri koj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Ivan Schindler, Dunaj III./I., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škopilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnike, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumije in konopljeni cevi, gumije ploče, stroj za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živilo, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavnici, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse z večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,
Dunaj III/I. Erdbergstrasse štev. 12.

„Krojaška zadruga“

Gorica,
Gospodska ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadaže ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, krovrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, napršnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in po-grinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštnine prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni batiti nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za poštano in solidno postrežbo!

Izhaja vsa — rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po postri prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtino 2 E. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalništu po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Velikomadjari in Veliko-hrvatje.

Te dni je neki madjarski radikalni list zapisal te le besede: „Vse, kar živi v jedinstveni madjarski državi, mora dihati madjarskim duhom, a vse, kar pride v razkol z njim, treba izkoreniniti, vse se mora pred Madjarom ukloniti, kdo hoče z našo močjo gospodariti. Danes živimo dobi narodnih držav, v dobi, ko je država prenehala biti geografski pojmov, razširjen samo v mejah pasme“.

„Budapesti Hirlap“ pa izziva hrvatske vseučiliščnike s tem, ko pravi, da naj počije od jeze, ako se jim zabrusi v obraz, da Hrvatska ni bila nikdar samostojna država, marveč da od nekdaj pripada k Ogerski, da na Jugu monarhije živeči Slovani nimajo pravice do državnopravnega obstanka ter da s Hrvati ne simpatizujejo ne Srbi, ne Rusi, ne Dalmatinci in nikdo drugi ter da naj le kar opustijo svoje državnopravne sanjarije.

Že sodeč po takški pisavi madjarskih listov, moremo narediti zaključek o moralni stopnji panmadjarskega elementa. Iz te pisave moramo sklepati, da je ta element vseskozi zloben in krivičen ter da hoče z zloto in krivico doseči to, kar mu ne gre ne po naravi, ne bo božjih in ne po človeških zakonih. To se najbolj kaže zdaj ob dogodkih na Hrvatskem, ob dogodkih, ki kriče v nebō o nezaslišanem terorizmu madjarske irredente. Iz vseh krajev Hrvatske prihajajo poročila o nečuvnem postopanju v madjarski službi stoečih javnih činiteljev nasproti hrvatskemu ljudstvu, o čemur poročamo na drugem kraju našega lista.

V vsem tem nastopanju se kaže panmadjarski namen, da se s silo in celo s prelivanjem drage hrvatske krv zate vsako samostojno življenje hrvatskega naroda.

Ali zdaj poglejmo, v koliko so opravljeni baš Madjari trkati na pravico obstanka svoje nacionalne države in koliko imajo pravice braniti isto drugim, kar hočejo sami.

Pravi Madjari t. j. Ogri živje le na Ogerskem, a v sami Ogerski je odstotek resničnih Ogrov tako majhen, da pač nimajo uzroka biti ponosni na svojo narodno moč, a še ti Ogri, kolikor jih je, niso niti več podoba prvotnih Arpadovih sinov, marveč so le po strasteh in pa-

priki demoralizovana in telesno propala masa. Ako naj ima ta peščica pravih Ogrov pravico trkati na državno avtonomijo, bogme potem smemo z večjo pravico misliti na svojo državo tudi mi Slovenci. Vse drugo na Ogerskem pa so Slovani, Rumuni, Nemci, cigani in judje. Ves ta konglomerat narodnosti, živečih v Ogerski, naj bi se zval madjarski narod? Ali je možna večja sleparija v politiki in večja nadutost, nego jo tirajo Panmadjari? Ali gonilni element na Ogerskem so judje. Ti judje so kisle drožje, ki store kipeti publo madjarsko narodno testo. In judje so, ki zastopajo tako na Ogerskem kakor drugod načelo absolutne krivice, šovinizma in brezmejne sebičnosti. Madjarsko židovsko časopisje je v dobi tridesetih let pohujšalo ogerski narod in ga moralno, pa tudi gospodarsko upropasti; ki je vzgojilo med jednim delom ogerskih Slovanov grdo renegatstvo in ki je kultiviralo neki vladni zistem, po katerem naj bi žrtovalo madjarski državni ideji svoj obstanek vse, kar živi le količaj v dotiki z madjarsko upravo.

Kakor rečeno, pravico do državne ideje imajo le prebivalci madjarske narodnosti v deželi krone sv. Štefana, nikdar pa čez nje meje. V okvirju te dežele naj si ustvarjajo Madjari svojo „Veliko Madjarsko“ ako hočejo, — nikdar pa nimajo pravice segati po Hrvatski, ali kakor bi si radi domišljali, tudi po Dalmaciji, Bosni Hercegovini, ker tu so gospodarji Slovani! Že sko bi imeli madjarski politiki količaj morale in srama v sebi, ne bi hoteli se v svrhu vresničenja svojih političnih sanj polaščevati jedne nemadgarske narodnosti. Toda politiki v Budimpešti nimajo več morale, ni srama. Vsak norec bi si snoval velike nacionalne države s krivo in denarjem svojega bližnjega! Taka država pa bi bila nemoralna spaka prve vrste! Madjari govore o nacionalnih državah, ko imajo za to najmanj naravne podlage; ker pa že o tem sanjajo, pa se jim mora povedati v brk, da na veliko nacionalno državo bi imeli tisočkrat več pravice misliti Slovani, katerih je čez 200 milijonov, ne pa peščica razsulih Madjarov. Hrvati sami, živeči v Hrvatski, Slavoniji, Banatu, Dalmaciji, Istri ter Bosni in Hercegovini, imajo pač utemeljen uzrok misliti na združenje svojih narodnih mas v jedno državnopravno celoto, ali če hočemo z drugimi

besedami označiti, državnopravno stremljenje Hrvatov, da označimo to danes še idealno hrvatsko državno obliko z besedo Velika Hrvatska. V to so, kakor rečeno, Hrvatje tisočkrat bolj opravičeni nego Madjari.

Ako imajo poslednji vled dualizma v roki neko državnopravno orožje, pa jih to nikakor ne opravičuje, da silijo Hrvatsko, katera ima, v sled pogodbe znotraj svojih mej iste narodne in finančialne pravice, pod svoje okrilje, ter da narod hrvatski z orožjem v roki potisnejo pod madjarsko kopito madjarski panduri, na čelu jih madjaron ban Khuen Hedervary. Na Hrvatskem se bližajo usodne reči, — rekli bi, da se bliža za Hrvate odločilen trenutek za državno in narodno biti ali ne biti.

Velika Madjari in Velika Hrvatska zajedno ne moreta biti. Velika Hrvatska postane lahko čez noč, ne da bi bi bilo treba pohvatiti le jednega Madjara, — nikdar pa ne more biti Velika Madjarska, ne da bi bilo treba pomadjariti in podjeti celi hrvatski narod.

To poslednje pa hočejo Madjari in sko nas slutnja ne varja, bi se v ta namen hoteli poslužiti uprav turških sredstev.

Da utegne priti še do hudega, to je v očigled madjarskim nasilnim napakanam prav pričakovati. Ali s Hrvati se ni šaliti, — to je ta bistri narod Madjaron prav bridko pokazal l. 1848 pod Jelačičem, česar seveda paprikajunaki ne morejo preboleli in bi se radi za to zmaščevali. Gotovo je le, da ako bi se oba naroda, — zob za zob — postavila nasproti brez vsake tuje intervencije, da bi žalostni Arpadovci kruto podlegli. Kajti vse kaj drugega je, s pomočjo požidovljenih madjarskih paragrafov preganjati nedolžne hrvatske kmete in konfiscirati hrvatske liste, kakor pa poskusiti se v odprtem boju z mečem in puško v roki. Tu bi Hrvat pokazal, da je Slovan in torej junak od temelja do glave.

Ali zdi se, da za vsem tem tiči vendarle neki drugi faktor — oni faktor, ki gre za uničenjem Slovana sploh, ker se ga boji — faktor, ki ruje v Rusiji in na Balkanu in ki hoče potujčiti ves slovanski jug. Ni zaman Bismarck sili na dualizem, ker znal je, da je Madjar najboljše sredstvo za uničenje južnih Slovanov.

Ali se vse te nakane, ki imajo brez

dvoma tesno zvezo med Berolinom in Budimpešto — tudi vresničijo, to je drugo vprašanje, o katerem morda odloči že najbližja bodočnost.

Dopisi.

Iz Tomaja. — Kakor smo poročali svoječasno v „Gorici“, so začeli dne 30. marca voziti pri nas kamenje za zidanje novega vodnjaka. Dne 18. aprila pa se je oglasil neki dopisnik v „Soči“, ki je zatobil v svet grdo laž, da si je dal naš g. župan po roboti čistiti svojo senožet, ter da je to kamenje, ki ni za nobeno rabo, odmenil za vodnjak. Da je to grda laž, se je lahko vsakdo prepričal, ki je videl izrito kamenje. To ima torej naš g. župan za zahvalo, da je dovolil, da se na njegovi senožeti rije kamenje za novi vodnjak. Dopisnik v „Soči“ omenja tudi neko protestno polo, katera se je odpisala z nekaj podpisima na namestništvo. Kakega pomena in kake vrednosti so take protestne pole, razvidno je najbolj iz dejstva, da izhaja ta pola od bivšega podžupana Vrana in drugih, ki so sami sedeli v stareinstvu, ko se je sklenilo, da naj se napravi vodnjak tam, kamor ga ti ljudje zdaj nočejo imeti in da so Vran in njegovi tovariši takrat v stareinstveni seji sami za to glasovali. Z gradbo vodnjaka na določenem mestu ne izvršuje sedanji g. župan nič drugega, nego stareinstveni sklep, ki je postal že kedaj pravomočen. Ako si pa hočejo Vran in drugi njemu jednaki mežkarji pljuvati sami sebi v usta, to je pač njih stvar ter osvitljuje to dejstvo le njih čudni značaj in njih možnost v pravi luči. Ako noče biti torej naš g. župan figamož, kdo naj mu to zameri? „Sočin“ dopisnik je tako predzrno človeče. Znano je namreč, da je napravil načrt za novo napajališče inženier-strokovnjak, ki se večinoma bavi le s takimi deli in kateremu je naš Kras v tem pogledu popolnoma dobro znan. In vendar se „Sočin“ dopisnik kar naravnost norčuje z njegovim načrtom, akoravno nima niti najmanjšega pojma o načrtih. Sicer si zadaje dopisnik samemu sebi in pa svojemu klijentu, bivšemu podžupanu Vranu, s takim pisanjem največje zaužnice, ako se pomisli, da je, kakor že zgoraj omenjeno, Vran, dne 19. nov. 1898 in 19. januarja 1902 sam za to glasoval, da se napravi

LISTEK.

Spomin na 55-letnico ustaje v Milani in hrvatsko junasť v istej.

(*Et memissis juvat, Spisal M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Prednje naznanične straže, vsled ugodne teme, so se razpostavile bližje k mestu, topove so nabasali s kartičami, t. j. z liki orehom debelimi krogljami, med tem ko je stal otočanski batalijon s k tem obrnjениmi puškami po vrsti se menjajoč pri topovih ter se grel okoli stražnih ognjev. Na grajskih stolpih so stali topničarji pri svojih nabasanih topovih z razbeljenimi prižigalnicami (luntami) in tako tudi konjica in pešči primerno pripravljeni na boj in odpor. Strelijo in zvonilo se je nepretrgano naprej. Noč je minula, ne da bi se bili drznili Milanci izvršiti svoj nelehki naklep. — Topovi, na katere so merili Italijani, so se nahajali, radi tam nakopičenega stavbenega lesa, korcev itd., za zagrajenje grajskih dnj in za

zadelanja uhoda h gradu, v takšnem položaju, da bi jih se ne bilo moglo tako z lehka spraviti na grajsko dvorišče.

Dan 21. marca in ravno tako tudi noč je minula z obojestranskim streljanjem. Italijani so ubili mnogo naših vojakov s strelnim bombažem*, da se ni videlo, od kod in od koga je priletela morilna krogla.

Tudi ostala lombardo-beneška mesta so se vzdignila v punt. Komo, Bergamo in Brescia, Benetke in Padova, celo naš bližnji Videm in Palma in tudi slovenska Benečija je vstala proti Avstriji. Trdnjave in posadna mesta za hrbitom maršalovim so bile v nevarnosti. Piemonteška armada, dobro oborožena in 80.000 mož močna, se je bližala meji ob Tičinu.

Tako 23. marca l. 1848. napove piemonteški kralj Karol Albert Avstriji

* Prah iz strelnega bombaža je breziden in brez pokanja; pa tudi zelo drag, ter je sploh prepoznavno bojno orožje. Italijanom pa je bilo dobro došlo vsaktero orožje za moritvi sov-

in svojemu svaku cesarju Ferdinandu I. (V.), vojno. Brez vseh pripomočkov ostavljen, brez vse podlage za nadaljnjo uspešno bojevanje proti Piemontu in to še v spuntani deželi, ni kazalo Radetzku ničesar drugega, kakor se umakniti iz Lombardije med trdnjavski čveterokot (Festungsviereck: Mantua, Peschiera, Verona und Legnago). Vrnitev vojske se je tudi v noči od 22. na 23. marca izvršila, potem ko se je due 22. marca 1848. živahnno streljalo na mesto Milan. Najprej so dobro zgradili sprednje grajske duri ter zabili ali zagozdili so topove, nahajajoče se v zobečih vrh starega Junonovega tempeljnega, in veliko množico strelijava, katerega niso mogli seboj odpeljati, so pa pogreznili v bližnji globoki vodotoč „Naviglio grande“.

Otočanski batalijon, kakor tudi ostale čete, so bile primorane svoje uboge, težko ranjene vojne tovariše, prepustiti v bolnišnici na gradu njih usodi, ker se jih ni moglo peljati s seboj. V mestnem oddelku „Peschiera“ so strelili na oddel-

lek otočanskega batalijona mnogo političnih jetnikov; ta je moral zapustiti ob 9. uri v zvečer v največji tihoti zagrajeno vojašnico ter se pridružiti svojemu batalijonu.

Že proti osem uri je bilo večjidel čet razvrščenih na orožnem trgu ali na „Piazza delle Armi“ in odhod se je vršil ob deveti uri pod vodstvom maršala Radetzky z 18.000 mož in 50 topovi. On je prijenjeval ustašem in mestu kolikor je bilo to le mogoče; ko bi bil on tako ravnal kakor vojskoved Napoleon I., bi bil dobil britki ukor, ali bi ga bil celo odstavil njegov Gospod od povelenjštva. Ali mesto da bi se bili zadovoljili oni ustaši s svojimi poročili o „zmagi“ in s svojim prehvalisanim, nepričakovanim junasťom pred vsem svetom, so razglasili lombardski ustaši najpodlejše laži o grozovitostih, katere je baje ukazal ali dopustil sam Radetzky. — Italijani, obveščeni o odhodu čet, so pomnožili z ustaši kolikor mogoče, predmestja, skozi katere je morala vojska korakati.

napajališče tam, kjer ga on zdaj noče imeti, ker mu to tako kaže. Iz tega je torej razvidno, kake vrste mora biti Vran in pa vse oni njegovi tovariši, ki so v zgoraj navedenih sejah isto tako glasovali kakor on. Ker pa noče naš g. župan snesti svoje besede, od tod pa vse napadi in vsa obrekovanja. Gledé posojilnice pomagali so si nasprotniki županov s tem, da so raztrobili vest, da ni hotel g. župan kot predsednik posojilnice vsprejeti nekega posojila v znesku 30.000 gl. po 4 $\frac{1}{2}$ % . Vsled takega hujskanja in s pomočjo nekega Drejčeta Hahlina, posrečilo se je Vranu, da je pri občnem zboru naloval za se 62 glasov, dočim jih je g. župan dobil 32. Pomisliš pa je treba, da šteje posojilnica vsega skupaj 316 glasov. Kje je torej tisto velikansko zaupanje, ko še ni gotovo, da ne pride celo do druge volitve, pri kateri se zna razmerje glasov pokazati v popolnoma drugi obliki. Našemu ljudstvu pa bi svetovali, naj bi se ne dalo toliko slepiti od takih ljudi, da ne bode vse to hudo obžalovalo, ko bode že prepozno. Na druge neslanosti in laži, katerih je neki šarlatan v Gospodski ulici vse polno nakopičil v "Soči", se nam ne zdi vredno odgovarjati.

Politični pregled.

Državni zbor.

V zbornici poslancev v torek je mogočki predsednik p. Körber odgovoril na interpelacijo poslance Schönererja glede ex lex-stanja na Ogerskem, da vlada ne namerava ničesar ukreniti, ker ne meni ničesar izvesti, kar bi bilo v dotiki z razmerami na Ogerskem. Na razpravo o nagodbenih predlogih ne more sedanje stanje na Ogerskem niti najmanje uplivati. Če bo nagodba rešena ustavnim potom ali ne, o tem bodo odločevali edino le poklicani faktorji na Ogerskem. V vsakem slinčaju bo avstrijska vlada znala varovati najvitalnejše interese tostranske državne polovice. — V odgovoru na interpelacijo poslance Biankinija in tovarišev o dogodkih na Hrvatskem, izjavlja Körber, da ne more odgovarjati na zadevna vprašanja, ki se tičejo izključno dogodkov na Ogerskem, ker državni zbor ni kompetenten za tako razpravo. — Predloga poslance Iro in Biankinija, naj se o odgovoru otvoriti debata, je zbornica odklonila. — Nato se je nadaljevala razprava o nujnem predlogu dr. Stranskega v zadevi "Rectus"-afere. Po govorih obeh glavnih govornikov, je zbornica s 70 proti 35 glasovom priznala nujnost predloga in se je pričela nato meritorna razprava. Pri glasovanju o meritu se je pa pokazala neslepčnost zbornice, vsled česar je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja bo v torek.

Tiskovni odsek.

V sredo je pododsek tiskovnega odseka razpravljal o tem, ako naj se razdaljenje časti po časopisu izloči od porotnih sodišč. Soglasno se je vsprejet predlog, da se razprave o razdaljenju privatnih oseb ne vrše pred porotniki, pač pa morajo priti pred porotnike vse razdaljenja državnih javnih funkcionarjev. Sprejet je bil tudi predlog poslance Ivčeviča, naj ta odločba velja tudi za poslance, občinske odbornike, delegate itd.

Odhod vojske iz Milana v noči od 22—23. marca 1848.

»Kad zaželi svetli car,
U smrt skače graničar.«

Vojška pesem.

To je bila strahovita noč za Milan in za naše čete. Radezky, ki bi sicer ustajo Milancev sam premagal, da mu ni od toliko drugih strani žugala nevarnost, moral se je namreč umakniti. Ob 9. uri zvečer se začnejo čete pomikati iz mesta. Radetzky bi bil s svojimi 50 topovi Milan lahko v grobljo spremenil, ali on ni povračil Italijanom nemilo za nedrago, na dejaje se trdno v bodočnost Avstrije in gesla njegove vojske: "V tvojem taboru je Avstrija", in da se bode gotovo vrnili zmagoslavno in je tudi še zdaj prijenjeval srditim laškim ustašem, ki niso niti ranjenim vojakom prizanašali ter jih ujete še mučili, kakor uči žalostna zgodovina tega upora. Razstrehe, iz hiš in iz podzemljuhov (podhišnih hramov) so streljali na korakajoče čete. Pešci in

Dogodki na Hrvatskem.

Nad okrajem križevskim in kr. slobodnim mestom Križevci, je proglašen "prieki sud" (nagla sodba), odredba torej, ki se rabi le v skrajnih slučajih. O neposrednem vzroku silnega razburjenja kmetov v tem okraju, piše oseška "Narodna obrana": Dne 23. aprila so bili priredili dijaki shod v vasi Tučeniku, na kateri je došlo tudi do 150 kmetov. Med zborovanjem pa je prišel med nje pristav iz Križevcev, Graj, da aretira jurista Dečaka. Navzoči so protestirali proti temu, ali rečeni je bil odveden v zapore okrajnega sodišča. Radi tega je prišlo v Križevcih do demonstracij in je bilo tem povodom zaprtih 60 oseb. Trije dijaki so bili obsojeni na izgon za 10 let iz območja križevskega ter na tri dni zapora. Jeden dijak je bil obsojen na izgon za tri leta. Začetnik shodu je bil vrhu izgona obsojen na 14 dni zapora. Te obsobde so razburile kmete po vsej okolici. Dne 29. aprila pa so prišli orožniki v Glogovnico pri Križevcih, da aretirajo župnika Novaka. Kmetje so pa branili svojega župnika. Na to je došel v Glogovnico sam predstojnik Trnski (sin znanega hrvatskega pesnika Trnskega). Ali to svojo odločnost malo da ni poplačal s svojo — glavo. Kmetje so prijeli Trnskega in ga zaprli in le posredovanju župnika Novaka se je imel zahvaliti, da mu je ostala glava živa. Predstojnik Trnski je moral vse obljuditi kmetom, samo da bi ga izpustili. Brzozavno pozvano vojaštvo je osvobojilo predstojnika Trnskega.

Dne 1. maja je prišlo silno ljudij v mesto, uverit se, da-l bo Trnski držal svojo besedo. Okolo poludne je prišel predstojnik na balkon z zastavo v roki. Pozdravil je narod, in zahvalivši ga, da mu je ohranil življenje, je zaprosil ljudstvo, naj se mirno razide na svoje domove. V to ime jim je izročil zaželeno zastavo. Narod se je razsel ob živio-klicih.

Načelnik vojakovaški je hotel zapreti župnika Novaka. Začuvši to, so kmetje šli iskat načelnika in našli sogaska kritega v nekem sodu. Nalili so vodenanj in ga nekaj časa držali v tej neprizneti poziciji. Neke stržarje so kmetje tepli s palicami.

Novine javljajo, da je predstojnik Trnski suspendiran od službe in plače.

Nemški cesar v Vatikanu.

Papež je prišel nemškemu cesarju, ko ga je obiskal, nasproti čez prag vzprejemne dvoranter, ter ga pozdravil v francoščini. Cesar je bil tako ginjen vsled tako pristrnega sprejema papeževega, ki dolgo ni izpustil njegove roke, da niti ni mogel takoj odgovoriti. Govorila sta mej drugim tudi o zadevi "Babel in bibel".

Angleški kralj se je povrnil na Angleško.

Angleški kralj Edward VII. se je te dni povrnil s svojega potovanja po Italiji in Francoski na Angleško. Njegov sprejem v Parizu je bil sicer sijajan, a kakor poročajo listi, se je udeležil tega sprejema le oficijelni aparat francoziske republike. Ostalo prebivalstvo Pariza pa se je jako hladnokrivo vedlo in o kakem navdušenju med Francozi ni bilo ne duha ne slaha. Ko je zapustil angleški kralj Pariz, davoral je za uboge pariškega mesta 100 funtov šterlingov, t.j. okolo 1200 gl. Pariški ubogi se pač ne bodo odebobili s tem kramarskim darilom.

Kulturni boj na Francoskem.

Te dni se je francoskim vladnim organom posrečilo iztrirati s silo iz samostana du Pont 28 kartuzijancev. Vložili so šestero vrat ter zgrabili v ka-

v hiše in se vleči v tu in tam se nahajajoče poulične jarke ter vskršno streljati proti oknom, da olajšajo s tem konjici in topničarstvu prehod. Tam, kjer so se stikale ulice, so postavili topove ter metali vanje granate. Nad mnogimi hišami se je izlilo ognjeno morje. Gromenje topov, neprestano zvonjenje iz cerkvenih zvonikov in vsestranski hrup in upitje, je preglušalo prasketanje streljanja iz pušk.

Posamezne hiše, ki so deloma že pogorele, deloma še tlele, ali se je iz njih kadilo, so v nevarnost pripravljale mimo korakajoče čete ter so se rušile na kup. Nebo je bilo oblačno in skozi posamezne ulice so morali vojaki koračati v temi; tu in tam je zadela noga korakajočega ob mrto truplo ali ob ječajočega težko ranjenega. Pri izhodnih durih, "Porta orientale", so goreli veliki ognji lepih kočij, poštnih vozov in druge lesene hišne oprave.

Tako se je posrečilo vojski, da je ostavila okoli 11 ure v noči Milan na

peli pri molitvi zbrane redovnike. Pred samostanom se je postavilo kakih 1000 ljudi, katere je vojaštvo razgnalo. Vsakega redovnika je prikel po en orožnik ter ga odvedel v neko zasebno hišo, kjer se je vršilo zasliševanje. Polkovnik Combertin je prosil za umirovljenje, ker ni hotel iti z vojaki na uboge redovnike. Kapucini v Marzilji so dovolili, da se iz samostana umakne civilna straža; sami so pa izjavili da se umaknejo le sili.

Srbski kralj Aleksander se loči od svoje soproge.

Iz Novega Sada se poroča, da je zdaj gotova stvar, da se srbski kralj Aleksander loči od svoje soproge Drage. Draga je namreč vse poskusila, da bi se njen brat proglašil za prestolonaslednika. Ti poskusi so pa ne le pri ljudstvu, ampak tudi pri vojaštvu našli tak odpor, da je začelo v Srbiji prav močno vreti, nele proti kraljici, marveč tudi proti kralju samemu. Da se torej kralj izogne kakemu iznenadenju, sklenil je torej ločiti se od svoje soproge.

Masakriranje židov v ruskem mestu Kišenewu.

Iz Kišenewa se poroča, da so tamnojni kristijani na dan pravoslavne Velikonoči, ker se je raznesla govorica o nekem novem ritualnem umoru, napadli židovska stanovanja. Ropalni in klali da so po njih tako silno, da je bilo groza. Umorili so baje kakih 400 židov, ranili pa so jih dvakrat toliko. Tako poročajo namreč židovski listi, ki si prav radi take stvari večkrat tudi popolnoma izmislijo. Mesto Kišenew šteje kakih 150.000 prebivalcev. Od teh je skoraj polovica židov.

Premaganji Angleži.

Za Buri, prišli so na vrsto Somali, divji narod v severo izhodni Afriki. Te hočejo zdaj Angleži podjarmiti. Vodja Somalov je neki Muah. Že dne 6. oktobra prišlo je med Mulahovim vojaki in med Angleži do spopada. Ali Angleži so bili takrat tepeni. Izgubili so nad 200 mož. Ali Angleži niso hoteli odnehati. Da bi lažje napadli Somale, naprosili so Italijo, da jim je dovolila prehod do somalske zemlje čez italijansko posest. Da bi svoj namen čim pre dosegli, naprosili so Menelika, da jim pride z 10.000 mož močno armado na pomoč. Dolgo časa se je Mulah umikal pred angleško vojsko. Na zadnje pa se mu je posrečilo, da je zvabil Angleže v zasedo pri Gumburri. Prišlo je do boja in Somali pobili so vso angleško vojsko. V Londonu nastala je zaradi tega strašna razburjenost proti angleški vladni.

Macedonski dogodki.

V Solunu prihajajo dan na dan nove vojne ladije raznih držav. Poleg avstrijskih, ki se nahajajo tam že več dni, pliplule so te dni tje tudi italijanske, nemške in angleške vojne ladije. Že zdaj ni natančno znano, koliko oseb je bilo ubitih v Solunu v noči, ko so se izvršili znani atentati. Nadzornik solunskega pokopališča je baje povedal, da je bilo pokopanih le 38 Bolgarov. Od druge strani se pa zatrjuje, da je bilo število padlih veliko večje. Po Macedoniji se raznašajo zdaj najrazličnejše govorice. Govori se namreč, da pošlje Avstrija v najkrajšem času tri vojne kore na jug ter da zasede Novi Bazar. Istočasno se govori, da izkrca Avstrija v Solunu veliko število vojakov. Ravno tako se govori, da posežejo tudi druge države v macedonske zadeve. Zdaj se govori tudi, da ustaški odbori za zdaj nekoliko odneha, ter da se splošna ustaja prične še le v mesecu avgustu. Vsled solunskih atentatov, zaprli so po vsej Macedoniji vse polno oseb. V Kosovem so zaprli tudi tajnika bolgarskega škoфа Tončeva. Zaprtih je bilo do sedaj vse

s precejšnjimi izgubami. Otočanski batalijon je imel te-le izgube: 4 mrtve, 8 ranjenih in 72 mož se je pogrešalo. K tej izgubi je računiti še enega častnika in osem mož, kateri so šli v Verono po vojaško obleko, pa so jih ustaši ujeli blizu Brescie. Znamenito število pogrešanih je nastalo s tem, ker so ustaši zanjeli v notranjem mestu stoječe straže. Da so imeli tudi ustaši in ostale čete izdatne izgube, si je lehko misliti, kajti besni ustaši, ki niso poznali nobenega usmiljenja, so večjidel iz varnih skrivališč streljali na korakajoče čete. Strahoviti so bili ti peteri dnevi krvave milanske ustaje, posebno pa so bili strahoviti bojni prizori te temne, krvave noči!

Otočanski batalijon je stopal na čelu kot prednja straža vojske, in okoli polnoči se je morala ustaviti vsa vojska, ker je došla do prekopane ceste, čez katero so ustaši napeljali dva vodotoča. Okopniki (pionirji) so odstranili zadržek v eni uri, in vojska je nadaljevala svojo not izvzvodno proti mestecu Melegnano.

polno najuplivnejših kristijanov. V Carigradu zaprli so tudi več bogatih bolgarskih trgovcev. Spopadi med ustaši in turškimi četami se dogajajo vsaki dan. Posedno hud spopad se je izvršil te dni pri vasi Panica blizu Seresa. Vojaki so namreč obkotili vas, v kateri se je nahajalo vse polno ustašev. Ustaši so se branili s tem, da so metali med turške čete dinamitne bombe. Boj je trajal 30 ur. V tem boju je našlo smrt mnogo ustašev. Vas je bila vsa v ognju in je zgorelo pri ti prilikl vse polno ljudi. V tem boju je padel vodja ustašev Dolčev. Tudi Turki so izgubili mnogo vojakov. Zadnji čas se je očitalo Bolgariji, da podpira ustašo s tem, da mirno gleda, ko prenašajo ustaši čez mejo dinamit in drugo streljivo.

Bolgarsi uradni listi so take obdolžive odločno zavračali. Nemški list "Vossische Zeitung", pa zavrača zopet vso krivdo na Bolgarijo in pravi, da je Bolgarija največ kriva na tem, da živi zdaj Evropa v vednem strahu zaradi dogodkov v Macedoniji. Ta list zatrjuje, da je glavni tabor vsega ustaškega gibanja glavno bolgarsko mesto Sofija. Vsi glavni činitelji ustanka so Bolgari in med vrstami ustaških čet nahaja se vse polno bolgarskih častnikov. Z jedno besedo, ni ga skoro dne, da ne bi zgoraj omenjeni list hujškal proti Bolgariji. Da pa ima tako hujškanje svoj poseben namen, tega ne more nikdo tajiti.

Te dni se je raznesla vest, da misti Avstrija v resnici v najkrajšem času odpolati svoje vojake na macedonsko mejo, ter da sta prišla dva visoka častnika na neki kolodvor na Ogrskem in naročila tamnojnemu načelniku postaje, da mora imeti pripravljenih 400 vagonov za prevoz vojakov. Gledé te vesti piše dunajska "Zeit", da je v ti zadevi njen urednik govoril z nekim visokim častnikom, ki mu je reklo, da ni bil do zdaj izdan sicer noben ukaz mobilizirati kak del naše armade. Dostavil pa je omenjeni častnik, da ima naš generalni štab že vse pripravljeno za slučaj nevarnosti, ki dan na dan buje preti. Razume se samo ob sebi, reklo je isti visoki častnik, da niso določene samo železniške črete, po katerih bi se naši vojaki odpeljali na jug, marveč določeno je celo število vagonov.

Vojška med Turčijo in Bolgarijo bi bila po zadnjih poročilih skoro neizognibna. Iz Carigrada se poroča, da se Turčija pripravlja resno na vojsko. V ta namen naročila je nakup konj. Poveljništvo mornarice pa je dobilo povelje, da v naglici oboroži razne vojne ladje. Mnogo ladij je že pripravljenih, da se nanje ukreja vojaki, ter odpeljejo tje, kamor jih bo bolj treba.

Car je pomilostil Ščerbinovega mornarca Ibrahima. Ibrahim je zdaj obsojen na dosmrtno ječo.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V nedeljo so pokopali v Gorici znanega trgovca gosp Jurija Mošeta. — V četrtek so spremili k večnemu počitku gospo Emiliju udovo Ambrosch roj. Pothofer, soproga nekdanjega ljubljanskega župana pok. gosp. Ambroscha. V Kobdilju je umrl g. Franc Kos, oče ē. g. Josipa Kos, vikarja v Brešovici. Bil je priden in razumen mož. — Te dni je umrl v Preserju pri Komnu g. Jože Forčič. Pokojnik je bil odličnik v kmetijski stroki in kakor tak je bil tudi odlikovan od cesarja s zlatim križcem za zasluge.

N. p. v. m. !

Nezansko utrujeni in spehani so bili vsi vojaki, ker so se morali boriti proti srditim ustašem nepretrgoma skozi pet dni in noči v deževnem vremenu, potem še zaradi občutečega pomanjkanja hrane, da so padali in spolitkali se pri vsakem kamnu, pa srčno zopet ustajali, gledajoč svojega ljubljenevi višjega poveljnika maršala Radetza, jahajočega z nevpogljinim pogumom na krasnem belcu. Prednja straža je došla komaj pol ure pred Melegnano, ko se naenkrat oglašilo vsi zvonovi v tem mestecu in oboroženi kmetje hitjo tje iz bližnjih krajev.

Tu se je poslalo eno stotnjo lovcev v pol ure oddaljeni grad bivšega podpolkovnika Rinonin-a, da ga preiščajo. Kar nekdo

Osebna vest. — Stavbinski adjunkt g. B. Kötthe je iz Gorice prestavljen k c. kr. železniškemu stavbinskemu uradu na Jesenicah.

Bivši italijanski minister za zunanje zadeve Prinetti se je mudil v sredo in v četrtek v našem mestu. Otdot je odpotoval v Opatijo. Stanoval je „Pri južnem kolodvoru“.

Za „Šolski Dom“ je prejelo naše upraviščvo: Anton Batagelj, vikar v Vedrijanu 5 K (ravno toliko za „Alojzijeviče“); R. Čeček v Trstu, mesto vence na raket prof. S. Rutarju 10 K; Toncili Kotlarjev iz Kanala, mesto vence prof. S. Rutarju 5 K.

Predsedništvu je došlo: Julija Leban v Črničah 5 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K. — Namesto vence na krsto prerano umrlega profesorja Simona Rutarja sta darovala prof. Ivan Berbuč 20 K, prof. Josip Ivancič 20 K; v spomin svojemu prijatelju in rojaku pok. prof. Simonu Rutarju podaril Ivan Šorli, okr. glavar v Pazinu 10 K.

Najsrnejsa hvala.

Pogreb Simona Rutarja, slovenskega zgodbodovinarja, se je včer v torek zvečer iz ljubljanske mrtvačnice pri sv. Krištofu ob veliki udeležbi občinstva in dijakov. Dijaki so mu napravili ob potu iz mrtvačnice špalir in mu zapeli dve pesmi v slovo. Pogreba, katerega je vodil gosp. P. Saltner, sta se udeležili tudi društvi „Sokol“ in „Ljubljana“ z zastavama. Na krsto je bilo položenih več krasnih vencev raznih društev. Mej pogrebci so bile deputacije „Slovenske Matice“ in drugih društev, ter mnogo odličnjakov. Ob rakvi slovenskega pisateljskega društva, v katero so polegli pokojnika, ni nikje govoril zaslužnemu možu v slovo.

Naznanilo in zahvala. — Če. gg. sobratom in drugim p. n. gg., kateri me so za časa mojega šesttedenskega bivanja v bolnišnici obiskovali, tolazili in osrečevali, naznamen tem potom, da 6. maja sem zapustil bolnišnico, ter sem se vrnil domov v Vedrijan. Ob enem se vsem skupaj najprisrnejše zahvalim za izkazano sočutje in ljubezen v moji bolezni, ter prosim vsemogočnega Boga, naj stotero povrne, zlasti pa naj jih obvaruje vsake hude in dolgotrajne bolezni. A s posebno hvaležnim srcem se ob tej priliki spominjam Tebe, stari in zvesti prijatelj v Požarevcu, kateri si se komaj doznavši o mojem žalostnem stanju, oglašil s pomilovalno in tolazilno kartu. Bog Te živi mili Janko! Bogu v čast in zahvalo, da zapustim to poslopje žalosti, darujem za „Šolski Dom“ 5 K in za slov. „Alojzijeviče“ tudi 5 K.

V Gorici, 6. maja 1903.

Anton Batagelj.

Porotniki za prihodnje porotno zasedanje. — Za prihodnje porotno zasedanje so bili izzreban ti le porotniki in sicer: Ferrario Ivan iz Gorice, Bratina France iz Ajdovščine, Berbuč Anton iz Sv. Križa, Budin Ivan iz Zaloč pri Dornbergu, Marinig Avgust pok. Jakoba iz Ločnika, pl. Bortolomei Henrik iz Gorice, Batistič Ivan iz Vrtojbe, Ulaga Ivan iz Kanala, Marzini France iz Gorice, Štrukelj Martin iz Šempasa, Šepenhofer Karol iz Gorice, Portelli Anton pok. Alojzija iz Rude, Jakončič Josip iz Kozane, pl. Locatelli France iz Vrtojbe, Bozzini Alfred iz Gorice, Weber Matej iz Tržiča, Lenard baron Bianchi iz Rubij, Batistig Anton iz Gorice, Mozetič Anton iz Solkana, Sirk Anton pok. Jožefa iz Višnjevika, Nigris Emil iz Gorice, Ballaben Alojzij iz Gradišča, Kodermac Josip iz Sovodenj, Prinčič Stefan iz Vipolž, Bradaschia Ivan iz Cervinjana, Lutman Andrej iz Št. Andreja h. št. 12, Frantz Artur iz Gorice, Presel Rajmund iz Tolmina h. št. 69, Pallich Franc iz Gorice, Pintar Stefan iz Št. Ferjana 118, Klanjšček Anton iz Št. Ferjana 106, Doliac Karol vitez iz Gorice, Pečenko Anton iz Brrij (Rihemberg), Scalettari Ivan iz Mirna, Marvin Jožef iz Gorice. Namestniki so: Venuti Peter, Lutman Anton, Pincherle Josip, Malnig Anton, Doerfles Ermin, Bolaffio Hijeronim, Borghes Ludovik, Ludovik grof Thurn in Mansutti Franc, vsi iz Gorice.

Vabilo k letnemu občnemu zboru „Goriške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“, ki bode dne 10. maja 1903. v prostorih tukajšnje „Čitalnice“ s sledenim dnevnim redom: 1. Letno poročilo načelstva; 2. Preberejo se naznana družbinega vodstva; 3. Morebitni predlogi; 4. Volitev načelstva. — Začetek zborovanja ob 3. uri pop.

Načelstvo.

Pornografi v Gosposki ulici. — V tipo- in pornografi v Gosposki ulici se je zopet tiskal članek, ki širi smrad in pohujšanje. Škandal, ki se je vršil med širimi stenami, popisuje znani pornografi s tako strokovnjasko spremnostjo, s tako satansko slastjo, da je proti niemu ...

Gazzettino“, glasilo laške socijalne demokracije, ki je tudi poročal o tej stvari, pravi šumarski. In ne le glasilo socijalnih demokratov, ampak tudi židovski italijanski listi so se dotaknili tega škandala v dostenjeji meji in obliki kakor Gabrščekova „Soča“. Ta brezsramni list je spravil v nesramni obliki to reč v javnost ter razširil brez potrebe pohujšanje po Goriskem.

Prepričani smo sicer, da ima tudi državno pravdništvo o javnem pohujšanju svoje nazore, a mi bi vendar radi poznali očeta, ki bi dal svoji hčerkki ali sinu v roke zadnjo „Sočo“ in nje članek: „Žrtva celibata“.

Vojaška Inšpekcija. — V torek zvečer je dospel v Gorico korni poveljnik feldcajmajster Suchovaty in je v sredo inšpiciral tukajšnjo posadko.

Novi zdravnik v Gorici. — Doktor vsega zdravilstva g. Rudolf Thomma se je naselil v Gorici, v ulici G. Verdi št. 19, ter sprejema od 8 $\frac{1}{2}$ do 9 $\frac{1}{2}$ ure predp., ter od 2. do 3. ure pop.

Brezimne razglednice. — Od več strani nam dohajajo pritožbe o brezimnih razglednicah, katere se prav pogostoma pošiljajo raznim, posebno pa mlačim osebam ženskega spola. Slike in sploh karikature na teh razglednicah so tako nemoralne in ostudne, da se mora vsakdo čuditi, kako se take razglednice sploh zamorejo po pošti dostavljati. Mi ne vemo, ali so dotične naredbe, ki prepovedujejo poštam dostavljanje takih ostudnih razglednic bile le zato izdane, da ostanejo mrtva črka ali pa da je vsakemu poštnemu uslužbencu na prostoto dano, po svojem osebnem okusu razsojevali, kaj je nemoralno in kaj ostudno. Soditi po dejstvu, da se na priliku samo v Gorici vsak dan po več takih ostudnih razglednic po pošti razpeča, pride človek do zaključka, da sme v resnici vsak poštni uslužbenec po svojem okusu soditi, kake razglednice so nemoralne in ostudne. Ako je pa temu res tako, potem pa moramo z žalostjo konstatirati, da imajo naši poštni uslužbenci, ki dopuščajo, da se take razglednice dostavljajo, že popolnoma pokvarjen in izprijen okus glede morale in dostojnosti, ter da bi morale višje oblasti skrbeti za to, da se taki ljudje nadomestijo z drugimi osebami.

Za vodo v Gorici. — Kakor piše tukajšnji „Corriere“, nameravajo izvrati na živinskem trgu globoko jamo, vzdigniti iz nje vodo, ki se tam steka od raznih studenčev ter jo spraviti v kronberški vodovod.

Govori se, da je dokazano, da močno puščajo cevi kromberškega vodovoda in da se vsled tega izgubi vse polno vode. Kako je vendar to mogoče, da ne pride na um mestni upravi, da bi to preiskala v nadomestila pokvarjene cevi z dobrimi? Kakor je znano, pelje kromberški vodovod mimo novega goriškega pokopališča, ki plava skoro vedno na vodi. Ta voda se s pokopališča odteka v Korenje, v katerem perice perejo perilo. Kako to, da ne pomisli naša mestna uprava na usodepolne posledice, ki bi lahko nastale v zdravstvenem oziru za mestno prebivalstvo, ako se pere perilo v vodi, ki se odteka izpod mrliskih trupel.

Dalje, ali je popolnoma izključeno, da se ne pomeša nekoliko te vode tudi s pitno vodo, aka so cevi vodovoda, ki pelje mimo pokopališča, pokvarjene in razbite? Če že voda iz njih pušča, zato bi ne bilo mogoče, da bi ne prislo lahko nekoliko vode s pokopališča vanje, posebno ob deževnem času, ko se napravi v bližini pokopališča celo jezero in se voda iz jarkov pomeša z ono, ki se steka s pokopališča.

Odprti lekarni. — Jutri popoludne bodo odprti lekarni Kürner in Pontoni.

Izvozni trg v Gorici. — Izvozni trg za sadje, vrtnarino in drugo zelenjad, se otvoril 17. t. m. na prostoru, nahajačem se, kakor tudi druga leta, nasproti pokritemu sadnemu trgu. Trg bodo odprti vsako jutro ob 3. urah. Pogajanje pa se ne bo smelo pričeti pred 5. uro zjutraj. Ostro prepovedano je voziti sadje, vrtnarino in drugo zelenjad, kam drugam, kakor n. pr. na privatna dvorišča, ali pa na dvorišča raznih krčem in gostilnic.

Prve črešnje. — V sredo so se videle na tukajšnjem sadnem trgu prve letošnje črešnje.

Zidarski delodajalci in delavel. — V četrtek zvečer se je zbral v hotelu „Central“ kakih 300 zidarskih delodajalcev in delavcev. Med njimi je prišlo do tega-le sporazumljenja: Delavnik se je določil za mesece april, maj, junij, julij, avgust, september in oktober na 9 $\frac{1}{2}$ ur. Za mesece november, december, januar, februar in marec pa na 7. ur. Plača pa se zvišala približno na 20%. V pozimskem času plačevalo se bode le po razmerju ur, kot se bode delalo. — Ta dogovor

stopi v veljavno prihodnji pondeljek in bode veljaven do konca oktobra 1904.

Klasifikacija konj. — V sredo in četrtek se je vršila na živinskem trgu klasifikacija konj iz mesta in iz okolice, kakor je to vsako leto navada.

Tativna. — V sredo ponoči so se prikradli tatovi v podstrešje hiše štev. 7. Podturnom, ter odnesli jedno srebrno uro, par zlatih uhanov, par zlatih zaponk in dva dežnika. Te ukradene reči vredne so kakih 62 K.

Izpred sodišča. — Štefan Kancler, po domače Miško, in neki njegov tovarš iz Solkana, bi se rada najedla špargljev, katerih nista sadila. Zato sta se podala dne 14. aprila iskat špargljev tje, kamor so jih sadili drugi. Narezala sta si jih, kolikor se jima je zdelo zadost. Ko sta si narezala šparglje, nesla sta jih koj v lonec. Pa redar Štefan Jug bil je Kanclerju koj za petami in prišel je do špargljev, ko so se kuhali že v ioncu. Dne 5. maja pa je bila zaradi tega kazenska obravnava na tukajšnjem okrajinem sošču, kjer so Kanclerja zašili za 8 dni. Torej pustite pri miru tuje šparglje, da vam ne ostanejo na želodcu.

Romanje cerkvenega pevskega zboru od Marije Pomagaj z Brezij na Sveti Goro. V pondeljek 11. majnika pride ves pevski zbor obiskat grob kardinala dr. Jakopa Missia. Ob šesti uri zvečer bodo pete litanijske M. Božje. V torek ob deveti uri slovesna peta sv. maša, med katero bo prepeval slavnoznameni cerkveni zbor z Brezij. Vabimo goriške Slovence ter častilce Matere Božje na Sv. Gori, da se te redke slovensnosti udeleže. Petje bo strogo liturgično pod vodstvom vrlega pevovodje g. Boleta.

Iz Kožbane nam pišejo. — Dne 2. t. m. se je imela vršiti v Kožbani volitev župana. V ta namen je prišel v Kožbano v imenu c. kr. glavarstva iz Gradišča okrajni tajnik g. Mlekuž. V občinsko pisarno, kjer se je imela vršiti volitev, pa je prišlo le malo starešinov, večina njih se je podala v krčmo. Na ta način ni bilo zastopanih zadostno število starešinov, da bi se mogla volitev izvršiti. Zaman so poslali občinskega obodnika klicat one, ki so se nahajali v krčmi. Tudi žuganje da bodo kaznovani in sicer vsak z globo od 40 K, ni nič izdal. Tako se ni mogla torej volitev izvršiti, in določiti se bode moral v ta namen kak drugi dan. Oni starešine namreč, ki so šli v krčmo mesto v občinsko pisarno, so se bali, da bi bil izvoljen za župana nekdo, katerega nikakor ne marajo. Torej volitev se bode vršila v kratkem času. Potrebno je, da se starešine med seboj sporazumé, ter da se zdajinijo za moža, kateremu je blagor občine pri srcu, za moža, ki nosi v glavi zdravo pamet in ki bo znal občino pri vsaki priliki spretno in previdno zastopati. Omenimo naj na tem mestu, da so ponudili županstvo dosedanjemu županu g. Antonu Blažiču, a da je on to ponudbo odklonil.

Hranilnica in posojilnica v Čepovanu, registrova zadruga z omejeno zavezo, vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 17. maja 1903 v društvenih prostorih ob 3. uri pop. s sledenim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva; 2. Poročilo pregledovalca; 3. Potrjenje računov za l. 1902; 4. Volitev načelstva in pregledovalca; 5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Italijanski napis na Krasu. — V „Edinosti“ čitamo: Gotovo bo zanimalo vaše čitatelje, ako bodo čuli, da se v Gorjanskem, na našem kršnem slovenskem Krasu, nahaja napis „Collettaria postale“. Kdo ne umeje italijančine, temu bodi povedano, da pomenja to „poštna nabiralnica“. Značilno je tudi, da tu ni nobenih dopisnic v nobenem deželnem jeziku! To menda zato, da se ne krši — ravnopravnost!

Pozor torej na rečeni napis, vse vi, ki se utegnete voziti skozi naše Gorjansko!

Tudi kateri gospodov s poštrega ravateljstva, ki se bo morda slučajno vozil

preko Gorjanskega v Komen, naj se ozre tja gori na omenjeni napis. Morda mu pride misel, da bi morda vendar dobro bilo, ako bi se izvršila kaka premembra na onem napisu.

Trščanski Lloyd. — Tega trgovskega lista je izšel 10. broj z zanimivo vsebino. Uredništvo in upraviščvo je v Trstu Via del Teatro, 1. Tergesteum IV.

Ta list je posebno važen za trgovce. Prinaša namreč najrazličnejše trgovske zadeve ter podatke, ki so za trgovce prav pogostoma velikega pomena. List prinaša tudi slovenske članke.

Dramatično društvo v Trstu v priporoči jutri dne 10. maja v gledališču „Fenice“ prvikrat burko „Pojdimo na Dunaj“ v 4 slikah s petjem. Pri igri sodeluje orkester 97. pešpolka. Začetek ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Cene: Vstopnina v pritličju 80 vin., na galerijo 40 vin. Sedeži v pritličju: fotelji od I.—VI. vrste 2 K, od VII.—XII. vrste 1 K 40 vin., klopi od XIII.—XVIII. vrste 60 vin. Lože 10 K.

Na c. kr. rudniški šoli v Idriji ste razpisani dve učiteljski mestni za moški učni moči in eno mesto za žensko učno moč. Prošnje naj se vlože tekom štirih tednov na c. kr. rudniško ravateljstvo v Idriji.

Listnica upravnosti. — Bl. g. And. N. v Br. (Cleveland). Hvaležno prejeli dopolnili 15 K naročnine. Prav, da ste vsi zdravi. Srčen pozdrav Vam in vsem tamoš. Ročinjem. Bog Vas živi!

Wilhelmovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2—, poštna posiljatev 15 kom. K 24—. Wilhelmovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje iz zključljivo v lekarni Franu Wilhelm, c. in kr. dvornega začasnega zavetnika v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirovalno, bol blažen in utetljivo pri bolezni živev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo boleznine vsled kakih napornih hoje ali zastarelih boleznej; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim vsehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mrčnemu piku.

V znak pristnosti je odtisnen na vsakem zavetku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošči.

Zahvala.

Podpisana, popolnoma zadovoljna za tako hitro in točno izplačilo zavarovane glavnice po svojem sopruhu Ivanu Josipu Gavess-u, strojevodju (mašinistu) c. kr. drž. železnice, kateri je bil zavarovan od marca 1902 ter umrl v marcu tega leta, torej komaj eno leto zavarovanja, siljena sem javno izraziti svojo zahvalo člani zavarovalnici za življenje „Janus“ na Dunaju, ter imenovano zavarovalnico toplo priporočati.

Kozana

Nova zaloga pristnih vin.

Andrej Abuja,

v Gorici, Križne ulice (Via della Croce) štev. 4,
priporoča zasebnikom, krčmarjem in drugim svojo
zalogo belih in črnih vin po zmernih cenah. Dostavlja
na dom in razpošilja po železnici v sodih po 56 litrov
naprej. — Na zahtevo pošilja tudi uzorce. — Postrežba
poštana in točna.

Naznanilo!

Podpisani si usojam na-
znanjati slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da prevzamem vsled smrti svojega očeta vodstvo in oskrbovanje starodavne go-
stilne

„Pri Golobu“
na voglu ulice „Morelli“.

Skrbel budem, da bode tudi v bodoče postrežba vsestransko solidna, kakor je bila doslej.

Leopold Reja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trtega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sajje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogu, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in tako nizke cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

**prišna bela
in črna vina
iz vrapavskih,
furlanskih,**

**briskih, dal-
matinskih in
isterskih v-
inogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicai na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštana.

V odlikovanem fotografiskem
atelje-u

Anton Jerkič,

v Gorici,

Gosposka ulica št. 7

drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v foto-afis-
ko stroko spadajoča dela v
najmodernejšem stilu in ne-
prekosljivo natančnostjo po
jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanju
*krajevnih in drugih raz-
glednic, ki so prisnane kot
najlepše.*

Z odličnim spoštovanjem
se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. štev. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korsika istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{4}$ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zvezlenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlinca v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zaboljkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po $\frac{4}{5}\%$ polumesečno; nevzdignjene obresti pripisuje konec leta v glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po $\frac{6}{5}\%$ in na vključbo po $\frac{5}{4}\%$.

Sprejema **člane** z glavnimi deli po 200 K in z opravilnimi deli po 2 K.

Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalačanje in vračanje so na razpolago poloznike c. kr. poštni hraničnici, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob pondeljkih in četrtekih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Rojaki!

Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupu.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloge sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinješa za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,

pri kojih je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Ivan Schindler, Dunaj III/I., Erdbergstrasse 12.

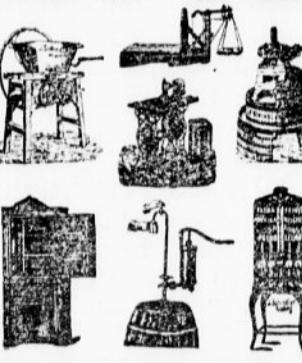
pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za goljanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo:

medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljeni cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehnice za živilo, tehnice na drog, steberske tehnice, namizne tehnice, decimalne tehnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavnici, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse z večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,
Dunaj III/I. Erdbergstrasse štev. 12.

„Krojaška zadruga“

Gorica,

Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlačevine, volneni odeji, kovtrot, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in po-
grinjala iz volne in bomba-
ževine. — Tudi se še naznanja
slavnemu občinstvu, da se raz-
prodaja vse od prejšnjih
sezon zaostalo blago pod
lastno ceno.

Na zahtevo stranke
pošiljajo se uzorci poštnine
prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja
slavnemu občinstvu, da
so cene tudi vsemu no-
vemu blagu tako nizke,
da se ni batiti nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!